БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 162 (6597)
АВГУСТЫН 15
СУББОТО
1953 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛЭЙ ХҮДЭЛМЭРИИЕ ЭРИД ШУУД ТҮРГЭДХЭХЭ

СССР-эй Верховно Советэй табадахи сессиин баталан абаһан Хуулинууд болон тогтоолнуудые, сесси дээрэ ССР Союзай Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ нүхэр Г. М. Маленковой хэлэһэн үгые бүхы советскэ арад тон ехэ баяр баясхалантайгаар хүлеэн абаба.

Манай оронай ажалшад эдэ шухала документнүүдтэй танилсаад байхадаа, өөһэдынгөө политическэ эдэбхиие улам дээшэлүүлэн, парти ба правительствын табиһан гайхамшагта ехэ зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэхэбди гэжэ нэгэн һаналтайгаар мэдүүлнэ.

СССР-эй 1953 оной Гүрэнэй бюджет тухай, хүдөө ажахын налог тухай Хуулинууд болбол, нэн түрүүн, манай социалистическэ оронойi арадай ажахые хүгжөөлгэдэ ба хэлбэришэгүйгөөр дэбжээлгэдэ, ажалшадай ажабайдалай материальна болон культурна хэмжээе дээшэлүүлгэдэ зорюулагдаһан байна. Советскэ Правительствые толгойлогшо нүхэр Г. М. Маленков сесси дээрэ хэлэһэн үгэ соогоо хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые эршэмтэйгээр хүгжөөн дэбжүүлхын тон шухала байһан тухай онсо анхарал хандуулаа. Юуб гэхэдэ, ажалша олониитын саг үргэлжэ ургажа байгаа материальна болон культурна эрилтэнүүдые, хурдан темптэйгээр хүгжэжэ байгаа манай оронай промышленностиие түүхэй эдээр гүйсэд хангахын тула, түбхын түрүүндэ, хүдөө ажахые амжалтатайгаар эрхилхэ хэрэгтэй.

Хүдөө ажахын шухалын шухала һалбаринуудай нэгэниинь хадаа малажал мүн болоно. Мүнөө үедэ малай продуктнуудые элбэг дэлбэгээр үйлэдбэрилхэ гээшэ угаа ехэ удхашанартай болоод байна. Энэ зорилгые нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхын түлөө малай тоо толгой улам саашадань олошоруулха, тэрэнэй ашаг шэмэ үгэлгые нилээд дээшэлүүлхэ шухала.

Гэбэшье, манай республикада ниитын малажал үшөөл хангалтагүйгөөр хүгжөөгдэнэ, олон аймагууд малай тоо толгой олошоруулха талаар гүрэнһөө үгтэһэн түсэбые дүүргэнэгүй, олонхи ушарнуудта малаа олоор гарзалуулна, үрилтэ хоролтодо оруулна. Энээнэй гол шалтагааниинь юуб гэхэдэ, республикымнай олонхи колхозууд жэлһээ жэлдэ малдаа гүйсэд хүрэхэ тэжээлэй бата бэхи база байгуулжа шаданагүй. Энэ ябадалһаа уламжалан жэл бүри олон толгой мал турана, үхэнэ, тиин колхозуудай ниитын ажахыда, мүн гүрэндэ хохидол ушаруулна.

Зүгөөр, зарим аймагуудай партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд, колхозууд болон МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд энээнһээ зохихо тобшолол хэнэгүй гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Мүнөө хэнэйшье мэдэһээр, үбһэ хуряалга, силос даралга, набшаһата тэжээл бэлэдхэлгэ ябажа байна. Партиин обкомой ба республикын Министрнүүдэй Советэй тогтоолой ёһоор, колхоз бүхэн таряа хуряалгын эхилтэр үбһэ хуряалгые гол түлэб дүүргэхэ ёһотой байгаа. Теэд, республикын Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствын мэдээнэй ёһоор, августын арбанай байдалаар үбһэ бэлэдхэлгэ республика дотор оройдоо 30,1 процент, силос даралга — 34,8 процент, набшаһата тэжээл бэлэдхэлгэ — 19,6 процент дүүргэгдээ. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, ерэхэ үбэл ниитын малажал тэжээлээр дутажа, аюултай байдалда орожо болохо болоод байна.

Республикын нэгэ зарим аймагууд бүришье муу показательнуудтай байна. Илангаяа Ториин, Яруунын, Зэдын, Хориин аймагууд тэжээл бэлэдхэлгые муугаар ябуулна. Тэдэнэр үбһэ хуряалгаар, силос даралгаар түсэбэйнгөө дүрбэнэй нэгэшье хубииень дүүргээгүй байна. Иимэ ехэ задагайралга ямар юумэнһээ дулдыданаб гэхэдэ, нэн түрүүн, тус аймагуудай партийна, советскэ органууд, колхозууд болон МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ ёһотой анхарал хандуулнагүй, энэ хэрэгые тон халирхайгаар хүтэлбэрилнэ.

Мэнэ һаяхан партиин областной комитет Ториин аймагта тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэриин ябасые шалгажа үзөөд, энэ асуудалые обкомой бюрогой заседани дээрэ хараһан байгаа. Шалгалтаар тодорхойлогдоһоной ёһоор, тус аймагай колхозууд ба МТС-үүд үбһэ хуряалгые үргэн далайсатайгаар ябуулха бии байгаа бүхы арга боломжонуудые хэрэглээгүй байшоо. Энээнһээ боложо, августын 5-най байдалаар аймаг бүхы дээрээ үбһэ бэлэдхэхэ түсэбөө миил 14,6 процент дүүргэһэн байгаа. Силос даралга ба набшаһата тэжээл бэлэдхэлгэ аймагай зарим колхозуудта огто эхилээдүй байха юм. «Путь Ленина», «Улан-Бургалтай» ба Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудта үбһэ хуряалгын хүдэлмэри тон муу шанартайгаар ябуулагдана, сабшалга тармалга хоёрой хоорондо ехэ забһар гаргагдана. Аймагай МТС-үүд тэжээл бэлэдхэлдэ миил ёһын тулада хабааданад гэжэ шалгалта элирүүлээ. Ториин ба Бургалтайн МТС-үүд колхозуудта үбһэ сабшаха түсэбөө арай гэжэ 10—11 процент дүүргээд байна.

Ториин аймагта тэжээл бэлэдхэлэй иимэ хангалтагүйгөөр ябажа байһанай шалтагааниинь юуб гэхэдэ, нэн түрүүн, партиин айком, тэрэнэй нэгэдэхи секретарь нүхэр Хандажапов, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Хандуев гэгшэд аймагайнгаа колхозуудай болон МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэдтэ шанга эрилтэ хэдэггүйһөө гадна, тэдэнэрэй «хүн зон дутана» гэдэг ямаршье үндэһэ баримтагүй хооһон һанал бодолые дэмжэжэ байдаг. Колхознигуудай болон механизаторнуудай дунда политическэ хүдэлмэри тон һулаар табигданхай, социалистическэ мүрысөөн эмхидхэгдэнэгүй. КПСС-эй обкомой бюро хадаа партиин Ториин айком тэжээл бэлэдхэлгые хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилнэ гэжэ нүхэр Хандажаповта заагаад, МТС-үүдэй директорнүүд нүхэд Сахаровский ба Баранов гэгшэдтэ партийна шанга зэмэ тохоһон байна.

Ниитын малда тэжээлэй база байгуулха талаар иимэ ехэ дутагдалнууд гансашье Ториин аймагта бэшэ, харин бусадшье зарим аймагуудта бии байна. Тиимэһээ Ториин аймаг тушаа партиин обкомой бюрогой абаһан шиидхэбэриһээ бодото тобшолол хэжэ, үбһэ хуряалгадахи дутуу дундануудые дары усадхаха гээшэ мүнөө үеын тон шухала зорилго болоно. Мүнөө республикын олохон колхозууд таряа хуряалгые эхилээ, ойрын үдэрнүүдтэ энэ хүдэлмэри хаа хаанагүй жэгдэрэн эхилхэ байна. Энээнтэй дашарамдан, колхозууд болон МТС-үүдэй хүдэлмэриин хүсэн, машина зэмсэгүүд үбһэ ба таряа хуряалгын хүдэлмэридэ хубаарилагдаха болоно. Ушар иимэһээ, зорилго юуб гэхэдэ, колхозуудта болон МТС-үүдтэ хүдэлмэриин хүсые зүбөөр ашаглаха, доторой резервүүдые бүрин элсүүлхэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө бүхы хэмжээ абаха хэрэгтэй.

Хүдөөгэй ажалшадай политическэ ба үйлэдбэриин эдэбхиие улам дээшэлүүлхын зорилгоор, тэдэнэй дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха, социалистическэ мүрысөө улам дэлгэрүүлхэ шухала. Колхозуудай, МТС-үүдэй партийна эхин организацинууд агитколлективүүдэйнгээ хүдэлмэриие һайжаруулха, СССР-эй Верховно Советэй табадахи сессиин материалнуудые, мүн нүхэр Г. М. Маленковой хэлэһэн үгые колхознигууд болон механизаторнуудай дунда эли тодорхойгоор ойлгуулха ябадал хангаха уялгатай.

Ажал-хүдэлмэрээ һайнаар эмхидхэжэ, дутуу дунданууадаа усадхан, ниитынгээ малда хүсэд хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхын түлөө бүхы хүсөөрөө тэмсэе!

Бурят-Монголой ажалшад СССР-эй Верховно Советэй табадахи сессиин шиидхэбэринүүдтэ ажалайнгаа амжалтаар харюусана

Эхэ оронойнгоо аша туһада

СССР-эй Верховно Советэй табадахи сессиин материалнуудые, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ нүхэр Г. М. Маленковой хэлэһэн үгые толилһон газетэнүүдые Ториин аймагай Бургалтайн МТС-эй механизаторнууд ехээр һонирхон уншана. Тракторна бригадануудай агитаторнууд механизаторнуудайнгаа дунда хөөрэлдөө, газетэ уншалга үнгэргэнэ. «Улаан-Бургалтай» колхозой полинууд дээрэ ажалладаг тракторна бригадын механизаторнуудай дунда агитаторнууд Дмитрий Павлов, Николай Шестаков, Найдан Тугутов гэгшэд ехэ эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилнэ.

—СССР-эй Верховно Советэй табадахи сессиин материалнуудтай танилсаад байхадаа би гүн ехээр баясабаб,—гэжэ тракторист нүхэр Цыденов хэлэбэ.—Юуб гэхэдэ, энэ сессиин баталан абаһан Хуулинууд ба тогтоолнууд, нүхэр Маленковой хэлэһэн үгэ хадаа арад зонойнгоо ажана һайхан, зол жаргалта байдалай түлөө манай түрэл Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын хандуулдаг үдэр бүриин анхарал оролдолгые тодоор гэршэлэн харуулна. Би парти, правительствын энэ анхарал оролдолгын харюуда саашадаа бүри һайнаар ажаллахаб. Энэ жэлдэ зөөлэн хахалалгаар 800 гектар газар элдүүрилхэ гэһэн уялга абаһан байгааб. Мүнөө 729 гектар элдүүрилээд байнаб. Жэлэй дүүрэтэр үшөө нилээдгүйхэн хүдэлмэри хэхэ зорилготойб.

Һаяхан Бургалтайн МТС-тэ агитаторнуудай семинар боложо үнгэрөө. Семинарай дүүрэхэтэй сасуу агитаторнууд бригада бригадануудтаа ошожо, хөөрэлдөө, газетэ уншалга хэжэ эхилээ. Механизаторнууд сессиин материалнуудые ехэ һонирхожо шудална.

Д. Доржиев, манай корреспондент.

Бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллахабди

Улан-Удын орденто паровозо-вагонно заводой зэд шудхалгын цехын коллективэй һүниин халаанайхид цех соогоо тодхоотой радиорепродукторай хажууда сугларжа, нүхэр Г. М. Маленковой хэлэһэн үгые тон ехэ анхаралтайгаар шагнаһан байна. Удаань тэдэнэр Эхэ оронойнгоо арадай ажахын бурьялан хүгжэжэ байһан тухай омогорхолтойгоор өөһэд хоорондоо хөөрэлдэбэ.

Цехынгээ коллективэй һанал бодолые харуулан, цехын формовщик нүхэр Багинский иигэжэ хэлэбэ:

—Коммунистическэ парти, Советскэ правительство арад зоной ажабайдалые улам һайжаруулха ба культурна хэмжээень дээшэлүүлхэ тушаа эсэшэ сусашагүй анхарал оролдолго гаргана. Бидэнэр бултадаа һайн шанартай продукци бүтээн гаргаха зуураа, продукциин өөрынь үные химдаруулха, арьбалалгын нарин шанга ёһо гурим бэелүүлхэ уялгатайбди.

—Бидэнэр түсэбөө бүхы показательнуудаар дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхын тула хүсэ шадалаа гамнахагүйбди,—гэжэ зэд шудхагша нүхэр Найданов хэлэбэ,—арьбалалтын ёһо гуримые һайнаар сахин, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллан, Эхэ орондоо миллион түхэриг алмахабди.

Нүхэр Найданов хэлэһэн үгэеэ ажалаараа гэршэлдэг. Тэрэ хадаа халаанайнгаа нормые хододоо 150-һаа дээшэ процент дүүргэдэг юм. Энэ халаан соогоо нүхэр Найданов бүри эршэмтэйгээр ажаллажа, нормоёо 180 процент дүүргэв.

П. Федоров, зэд шудхалгын цехын начальник.

Эрхим шанартай продукци үйлэдбэрилнэ

Улан-Удын мяха-консервын комбинадай коллектив Верховно Советэй сессиин материалнуудые анхаралтайгаар шудалжа байна.

Сессиин боложо байһан үдэрнүүдтэ тус комбинадай коллективэй дунда стахановецуудай тоо бүри олошоржо, ажалай бүтээсые нилээд дээшэлүүлбэ.

Халаанай мастернууд нүхэд Дегтярёвой болон Коноваленкын хүтэлбэрилдэг бригаданууд эдэ үдэрнүүдтэ илангаяа һайн амжалтануудые туйлаа. Энэ хоёр бригада хоорондоо зоримгойгоор мүрысэжэ, ажалай бүтээсые нёдондо жэлэйхиһээ 15 процентээр дээшэлүүлээ.

—СССР-эй Верховно Советэй сесси дээрэ нүхэр Г. М. Маленковой хэлэһэн үгэ соо советскэ хүнүүд тушаа парти, правительствын үдэр бүриин анхарал оролдолго эли тодоор харагдана,—гэжэ мастер нүхэр Дегтярев хэлэбэ.—Энэ анхарал оролдолгодо харюу болгон манай комбинадай коллектив бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха, мяха болон мяханай продуктнуудые элбэг ехээр үйлэдбэрилхэ, продукциингаа шанарые эрид һайжаруулха гэһэн хойшолуулагдашагүй шухала зорилго табина. Энэ зорилгые бодото дээрэнь бэелүүлхын тула бидэнэр шэн зоригтойгоор ажаллахабди.

СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ нүхэр Маленковой сесси дээрэ хэлэһэн үгэдэ харюу болгон тус комбинадай консервын заводой коллектив ажалайнгаа бүтээсые нэгэ хахад—хоёр дахин дээшэлүүлбэ. Обвальщигууд нүхэд Павлуцкий, Денисченко, Алёнов ба Ерофеев гэгшэд халаанайнгаа нормые 250 процент дүүргэдэг болоо. Мастер нүхэр Мудровагай халаанай порционистканар нүхэд Залуцкая, Путилина гэгшэд нормоёо 150—180 процент дүүргэнэ.

Мүн колбасна цехынхид муу бэшэ амжалтануудые туйлана. Тус цехын коллектив гансал эрхим шанартай колбасна продуктнуудые үйлэдбэрилхын түлөө тэмсэнэ.

Нүхэр Сажинагай хүтэлбэрилдэг бригада үйлэдбэриингөө нормые үдэр бүри холо үлүүлэн дүүргэжэ, эрхим шанартай продукци үйлэдбэрилнэ.

Н. Святогор.

Уһан замшадай ажалай эдэбхи

Зүүн Сибириин пароходствын Улан-Удын пристань ба Сэлэнгэ мүрэндэ тамаралгада ябаһан бүхы пароходуудай коллективүүдтэ агитаторнууд СССР-эй Верховно Советэй табадахи сессиин материалнуудаар хөөрэлдөөнүүдые ба уншалгануудые үнгэргэжэ байна.

«Леваневский» гэжэ пароход дээрэ (партийна эхин организациин секретарь нүхэр Лохов) тус сессиин хүндэлэлдэ тусгаар ханын газетэ гаргагдаһан байна. Сессиин шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон матросууд ажалайнгаа бүтээсые бүри дээшэлүүлхэбди гэжэ ханынгаа газетэдэ бэшэнэ.

Пристаниин ашаа тээгшэд хахад һарынгаа даалгабариие 10 хоногой туршада дүүргэжэ, коллективэйнгээ дунда һайн жэшээ харуулаа. Коммунист нүхэр Левагинай хүтэлбэрилдэг котельщигүүдэй бригада арбан үдэрэй үйлэдбэриин түсэбые 196 процент дүүргэв.

Эндэ нүхэр К. Кириллов, залуу котельщигүүд—Чебунин, Брянский гэгшэд эрхим ажалай үльгэр жэшээ харуулна.

—Би үдэрэйнгөө даалгабариие мүнөө 170—190 процент дүүргэнэб,—гэжэ Фёдор Баженов хөөрэнэ. —Мүнөө СССР-эй Верховно Советэй табадахи сессиин материалнуудтай танилсаад байхадаа, саашадаа бүри ехэ амжалтануудые туйлахын түлөө оролдохоб. Манай оронойi ажалшадай ажабайдалай үдэр бүри һайжаржа байһаниень харанабди. Харин капиталистическэ гүрэнүүдтэ хүдэлмэришэдэй байдал саг ерэхэ бүри муудажа, ажалгүйшүүлэй тоо хэдэн миллионоор ургана.

Пристаниин матросууд, хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, интеллигентнэр СССР-эй Верховно Советэй табадахи сессиин шиидхэбэринүүдые ба СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ нүхэр Г. М. Маленковой үгые эдэбхитэйгээр шудалжа эхилбэ.

Парти, правительствын анхаралда харюу

Кударын аймагай «Красная Заря» колхозой поли дээрэ «Сталинец—6», «Коммунар» комбайнууд хүдэлмэрилнэ. Эдэниие комбайнёрнууд Иван Жарников, Иннокентий Жарников жолоододог юм. Тэдэнэр табин гектар таряа хуряагаад байна. Түрүүшынгээ сохилгын ороошые тус колхоз гүрэндөө тушаажа эхилээ.

—СССР-эй Верховно Советэй V сессиин материалнууд бидэнэрые ажалай шэнэ шэнэ баатаршалгада зоригжуулна. Ороной бюджедэй гол мүнгэн зөөри арадай ажана байдалые һайжаруулгада зорюулагдана гэжэ эдэ документнүүдһээ, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ нүхэр Маленковой хэлэһэн үгэһөө элеэр харагдана. Хүдөө ажахын налог ехээр доошолуулагдажа, колхозуудай гүрэндөө тушааха продукциин сэн дээшэлүүлэгдээ. Эдэ бүгэдэ колхозникуудта ашагтай туһатай болоно. Энээн дээрэһээ колхозуудай, мүн колхознигуудай доходшье ехээр ургаха байна. Манай Эхэ оронойi хүсэ шадалые бэхижүүлхэ тухай, арадай ажабайдалые һайжаруулха тухай парти, правительствын табидаг анхарал оролдолгын харюуда бидэ механизаторнууд бүри эршэтэйгээр ажаллаха байнабди. «Коммунар» комбайнаар 400 гектар таряа хуряагаад, машинаяа бүрин бүтэнөөр МТС-тээ абаашажа табихаб,—гэжэ комбайнёр Иван Жарников мэдүүлээ.

Артелиин гэшүүд, тэрэшэлэн механизаторнууд СССР-эй Верховно Советэй сессиин материалнуудтай танилсаха зуураа, колхозно таряашад тухай парти, правительствын гаргадаг анхарал оролдолгодо харюу болгон хүсэ шадалаа улам арьбадхан ажаллажа, ургаса хуряалгые ба гүрэндэ таряа тушаалгые амжалтатайгаар дүүргэхэ байһан тухайгаа мэдүүлнэд.

Ажалай шэнэ дэбжэлтэ

КУРУМКАН. (Телефоноор абтаба). Аймагай ажалшад СССР-эй Верховно Советэй сессиин материалнуудые шудалха зуураа, шэнэ шэнэ уялгануудые абана. Дырэнэй сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ОТФ-е даагша нүхэр Г. Раднаев 1954 оной эсэс хүрэтэр хонидоо бултыень метизацилха уялга абаа.

Мүргэнэй сомоной Сталинай нэрэмжэтэ артелиин гэшүүд Ч. Балдаев, Р. Цыдыпов гэгшэд үбһэ сабшалга дээрэ нормоёо 150—200 процент дүүргэхэ уялга абаа.

Б. Ширеторов.

Түрүүшын 100 центнер гүрэндөө тушааба

Тарбагатайн аймагай таряашад СССР-эй Верховно Советэй табадахи сессиин шиидхэбэринүүдтэ ажалай шэнэ шэнэ амжалтануудаар харюусана. Эдэ үдэрнүүдтэ таряа хуряалга эхилээ. Комбайнер Нилкин «Авангард» колхоздо хэдэн арбаад гектар намарай хара таряа хуряаба. Энээнэй ашаар тус колхоз түрүүшынгээ 100 центнер эрхим шанартай орооһо гүрэндөө тушаагаа.

Аймаг соо таряа хуряалгын хүдэлмэри үдэр бүри үргэдэжэ байна. Дзержинскиин нэрэмжэтэ ба бусад зарим хүдөө ажахын артелиин гэшүүд ургаса хуряалгада оробо.

Бакугай нефтянигуудай үгэ

БАКУ, августын 9. (ТАСС). Үсэгэлдэр үдэшэ олон мянгаад нефтянигууд ССР Союзай Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ нүхэр Г. М. Маленковой хэлэһэн үгэ радиогоор шагнаба.

—Коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро ямар ехэ амжалтануудые манай арадай туйлаһан тухай шагнахада, зүрхэн омогорхолоор дүүрэнэ, — гэжэ Ильичын бухтын далайн олзоборилгын оператор Довлят Гувбатов мэдүүлбэ,—манай орон индустриальна хүсэн түгэлдэр гүрэн болоо. Мүнөө парти ба правительство арадай хэрэглэлэй товарнуудые үйлэдбэрилгын эрид ехэ дэбжэлтэ бэелүүлхые шиидэбэ. Коммунистическэ партиин үгэнүүд хододоо бэелүүлэгдэдэг юм, хоёр гурбан жэл болоод байхада манайда элбэг дэлбэг эдеэ хоол, товарнууд бии болохо юм гэжэ партийнабэшэ хүдэлмэришэ би мэдэнэб. Манай хэмнайшье үнэн сэхэ ажалаараа гүрэндэ туһалха байна.

Бакугай нефтянигууд Верховно Советээр абтаһан СССР-эй 1953 оной Гүрэнэй бюджет тухай Хуулиие ба хүдөө ажахын налог тухай Хуулиие халуунаар һайшаана.

Республикын аймагуудта тэжээл бэлэдхэлэй ябаса тухай

1953 оной августын 10-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

АЙМАГУУД	Үбһэ һуриилэлгэ	Үбһэ сабшалга	Силос даралга
Кабанскын	60,7	81,0	32,2
Байкало-Кударын	58,0	86,6	21,4
Прибайкальска	56,4	65,7	35,4
Тарбагатайн	55,9	38,1	18,5
Кударын	51,2	75,0	32,7
Баргажанай	50,2	60,3	11,3
Мухаршэбэрэй	47,4	79,5	26,9
Хойто-Байгалай	46,4	5,0	26,7
Закаменай	39,9	65,5	43,7
Бичурын	36,1	71,6	12,4
Заиграйн	35,2	70,5	15,3
Курумканай	33,7	60,3	19,3
Иволгын	33,2	74,8	30,4
Кяхтын	33,1	64,9	32,8
Түнхэнэй	32,9	64,5	50,6
Сэлэнгын	26,9	58,5	7,3
Хориин	23,4	58,4	17,8
Хэжэнгын	21,6	68,8	27,1
Ториин	21,4	62,0	41,3
Зэдын	19,3	51,4	22,8
Ахын	19,1	39,0	29,4
Яруунын	19,0	63,4	12,2

Республикын МТС-үүдтэ тракторна хүдэлмэриин ябаса тухай

1953 оной августын 10-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

МТС-үүд	Зөөлэн хахалалгаар хэгдэһэн тракторна хүдэлмэри	Условно трактор бүхэнөөр хэгдэһэн хүдэлмэри (гектараар)	Үбһэ сабшалга	Силос даралга
Эгэтын	94,0	412,7	49,8	10,0
Погранична	82,7	381,9	56,1	85,5
Чесаныи	80,6	342,7	67,5	20,1
Суулгын	79,7	387,6	41,1	18,5
Бургалтайн	78,9	296,5	22,6	31,0
Түнхэнэй	78,3	314,6	25,7	41,5
Жиримскэ	78,1	379,3	48,5	12,2
Сэлэнгын	76,8	340,7	44,5	8,3
Ехэ-Куналейн	76,7	361,8	37,5	40,4
Хэжэнгын	76,7	328,0	76,5	23,8
Селендумын	76,3	315,8	48,9	23,6
Кабанскын	75,9	424,1	140,2	38,2
Хориин	75,9	308,4	49,9	14,2
Үшөөтэйн	74,2	259,1	45,7	27,9
Хонхолойн	73,9	296,1	69,2	33,5
Итанцын	73,8	284,8	127,6	31,8
Сосновско	73,2	249,2	39,3	42,0
Курбын	72,5	319,9	29,8	16,4
Ехэ-Кударын	71,6	362,2	47,8	4,87
Кяхтын	71,6	272,1	48,5	13,6
Кыренскэ	71,2	270,7	29,0	45,6
Саянтын	71,1	309,6	47,1	26,3
Үдын	70,9	246,8	35,4	19,9
Гашейн	70,5	284,0	47,3	12,9
Темлюйскэ	69,8	340,6	46,5	16,2
Бичурын	69,6	291,5	49,7	6,5
Хамнигадайн	69,6	248,0	44,1	30,2
Цагаан-Усанай	69,2	276,8	32,3	6,5
Тарбагатайн	69,1	265,8	81,7	—
Куйтунска	67,9	270,5	6,8	—
Иволгын	67,6	307,7	68,7	35,5
Сүхын	66,9	269,7	35,1	1,0
Ново-Брянска	66,9	229,9	18,5	12,5
Б.-Куналейн	64,8	256,0	57,9	5,7
Баргажанай	64,4	254,4	32,6	7,6
Ториин	62,4	223,4	19,8	56,9
О.-Ключевск.	60,0	249,7	54,1	13,2
Закаменай	50,9	200,9	23,5	22,0

Шэнэ ургаса хуряана

Мухаршэбэрэй аймагай Ново-Заганска сельсоветэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозой Сулхара голдо тариһан намарай хара таряан эдеэшэбэ. Тэрэ поли дээрэ Гашейн МТС-эй эрхим комбайнер Анна Суменкова хүдэлмэрилжэ эхилээ. «Түсэб 250 га, уялга 300 га» гэжэ урда жэлнүүдтэ бэшэгдэһэн уялга тэрэнэй комбайнай бункерта аржына.

—Энэ жэлэйтнай уялга хэды юм? —гэжэ асуухада: —Үнгэрэгшэ жэлэйхеэрээ —300 юм. Теэд нёдондо 350 хүргөө һэмди,—гэжэ Анна Ивановна хөөрэнэ.

Тэрэнэй комбайнда энэ жэлдэ шэнэ мотор табигданхай. Мүн молотилкань һайнаар заһабарилагдаһан байна.

Н. Цыбенов.

Ажалшадай хэрэглэлые һайнаар, хүсэдөөр хангаха

Худалдаа наймаанай ба ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй республиканска зүблөөнһөө

Һаяхан Улан-Удэ городто худалдаа наймаанай болон ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй республиканска зүблөөн болобо. Республика соо худалдаа наймаанай ямараар табигдаһан тухай, худалдаа наймаае саашадань һайжаруулха хэмжээнүүд тухай элидхэл КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой секретарь нүхэр В. И. Дубровский хэбэ.

—Парти, правительство советскэ хүнүүдэй материальна болон культурна эрилтэнүүдые эгээн ехээр хангаха хэрэгтэ саг үргэлжын анхарал оролдолго гаргана, — гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ. — Энэнь партиин XIX съездын түүхэтэ шиидхэбэри соо эли тодоор харагдана.

Һүүлэй 2 жэл соо үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилгэ нилээд дээшэлээ, 1952 ондо манай промышленность дайнай урда тээхи 1940 онойхидо орходоо үргэн хэрэглэлэй эд бараае 60 процент ехээр үйлэдбэрилөө.

Арад зондо хэрэглэгдэхэ эд бараа үйлэдбэрилгые нилээд ехээр дээшэлүүлхын тула правительство нэмэлтэ даалгабарие үгэжэ, энэ хэрэгтэ олон миллиард түхэриг нэмэжэ һомолбо.

Үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилгын туйлай ехээр дээшэлэлгэ, мүн эд бараанай сэнгэй саг үргэлжэ химдаралга хадаа худалдаа наймаанай организацинуудай хүдэлмэрee һайжаруулгадань һайнаар нүлөөлнэ, өөһэдынгөө үмэнэ табигдаһан харюусалгата зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхэ арга боломжо худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдтэ олгоно.

Энэ арга боломжые республикын худалдаа наймаанай организацинуудай ямараар хэрэглэжэ байһан тухай элидхэлшэ хэлэбэ.

1952 оной түрүүшын хахадтай сасуулбал, 1953 оной түрүүшын хахадта республика соо бүхыдөө худалдаа наймаан нилээд дээшэлээ; жэшээнь, мяхан—62 процент, мяханай консервэ — 62 процент, сахар—33 процент, ургамалай тоһон — 27 процент, кондитерскэ зүйлнүүд — 25 процент, нооһон бүд—37 процент, торгон бүд—36 процент ехээр худалдагдаа.

Энэ жэлэй түрүүшын хахадта эд бараанай эрьесын түсэбые хэдэ хэдэн организацинууд үлүүлэн дүүргээ. Тэдэнэй тоодо универмаг, Улан-Удын горпромторг, БСУРП-ын ОРС, Байкало-Кударын, Хэжэнгын, Кударын аймпотребсоюзууд болон бусад организацинууд ороно.

Энэ үе соо хэдэ хэдэн магазинууд болон сельпонууд рознично худалдаа наймаае һайжаруулаа. Жэшээлхэдэ, горпромкомбинадай № 21 магазинай коллектив (даагшань нүхэр Степанова) энэ жэлэй түрүүшын хахадта рознично худалдаа наймаанай түсэбые 105 процент, тэрэ тоодо хоёрдохи кварталайнгаа түсэбые 107,9 процент дүүргээ. Тус магазин социалистическэ мүрысөөндэ һайн показатель туйлаһанайнгаа түлөө 1952 оной дүрбэдэхи кварталда дамжуулгын Улаан туг абаһан юм.

Республикын худалдаа наймаанай организацинуудай зарим тэды амжалтануудые туйлабашье, тэдэнэй хүдэлмэридэ үшөөл ехэхэн дутагдалнууд бии байна гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ.

Энэ жэлэй нэгэдэхи хахадта эд бараанай рознично эрьесын гүрэнэй түсэб республика соо 96,3 процентээр дүүргэгдээ. 26,6 миллион түхэригэй эд бараа дутуугаар худалдагдаа.

Худалдаа наймаанай министерство түсэбөө 97,5 процент, ОРС-нууд болон продснабууд — 96,7 процент дүүргээ. Гэхэ зуура, 12 ОРС-нууд болон продснабуудай оройдоол 3-ниинь хахад жэлэйнгээ даалгабари дүүргээ. Тэрэшэлэн гүрэнэй худалдаа наймаанай 40 организацинуудай оройдоол 13-ниинь хахад жэлэйнгээ түсэбые дүүргээ.

Бурмонкоопсоюзай системын организацинууд илангаяа хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилөө. Тус системэ хахад жэлэй түсэбые оройдоол 94,5 процент дүүргээ. 23 аймпотребсоюзай оройдоол 4-ниинь хахад жэлэйнгээ түсэбые дүүргэһэн байна. Тэдэнэр гэхэдэ, Байкало-Кударын, Хэжэнгын, Кударын болон Ахын аймпотребсоюзууд болоно.

Эд бараанай эрьесын түсэб республика соо 22 миллион түхэригөөр дутуу дүүргэгдээ. Гэхэ зуура 350 миллион шахуу түхэригэй эд бараан наймаалагдаагүй үлэһэн байна. Бурмонкоопсоюзай худалдаа наймаанай организацинуудта 113 миллион түхэригэй эд бараан худалдагдаагүй. Гансахан Улан-Удын базада 15 миллионһоо дээшэ түхэригэй эд бараан хэбтэнэ. Иимэрхүү байдал универмагта, Бурмонторгдо, Минлесэй УРС-дашье тохёолдонхой.

Республикын худалдаа наймаанай организацинуудта яахадаа иимэ байдал тохёолдооб гэхэдэ, ажалшадай материальна эрилтые һайнаар хангаха гэһэн парти, правительствын даалгабарида худалдаа наймаанай хэдэ хэдэн организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй харюусалгагүйгөөр хандаһанһаань болоһон байха юм. Эдэ хүтэлбэрилэгшэд эд бараае базаһаа саг соонь асаруулнагүй, магазинууд болон ларёгуудай хүдэлмэриин дутагдалнуудтай эбсэнэ.

Худалдаа наймаанай организацинууд хүдөө ажахын продуктнуудые колхозуудһаа тон багаар худалдажа абана гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ. Гэхэ зуура, колхозуудта үлүү гараһан ехэ овощь адуу малда үгтэнэ.

Худалдаа наймаанай организацинууд үнгэрэгшэ жэлэйнгээ алдууе дабтангүй, энэ жэлдэ ехэ хэмжээнэй хүдөө ажахын продуктнуудые колхозуудһаа худалдажа абаха ёһотой гэжэ элидхэлшэ зааба.

Элидхэлэй һүүлээр олон хүн үгэ хэлэжэ, худалдаа наймаанай организацинуудай хүдэлмэриин дутагдалнуудые шүүмжэлээ.

Баргажанай аймпотребсоюзай түрүүлэгшэ нүхэр **Бубеев** үгэ хэлэхэ зуураа иигэжэ мэдүүлбэ:

—Манай аймагта эд бараан гансал зунай сагта Байгалаар абаашагдадаг юм. Гэбэшье, арад зондо шухала хэрэгтэй эд бараа абаашалга 1952 ондо хойшо татагдаһан байгаа. Мүн энэ жэлдэшье манай аймагта эд бараан багаар абаашагдажа байна. Манай аймагтал адли холын аймагуудта эд бараае саг соонь эльгээхэ гэжэ базанууд саашадаа оролдохо ёһотой.

Кадрнуудые шэлэн абалгада саашадаа шухала анхарал хандуулха ёһотойбди, — гэжэ Бурмонторгын директор нүхэр **Солодов** хэлэбэ. — Кадрнуудые буруугаар шэлэн абалгаһаа боложо гүрэнэй зөөри ехээр үригдэнэ, мүн энээнһээ боложо магазинууд хэдэн үдэрөөр хаалгатай байна.

Бурмонторгын магазинуудта нилээд ехэ эд бараанай үрилтэдэ ородог тухай хэлэхэ зуураа, олонхи магазинуудтахи хүдэлмэриин условие һайжаруулха тухай нүхэр Солодов үгынгөө һүүлдэ тэмдэглэбэ.

Сельпонууд болон хүдөөгэй магазинуудай муугаар хүдэлмэрилһэн дээрэһээ манай аймпотребсоюз түсэбөө дүүргэнэгүй гэжэ Заиграйн аймпотребсоюзай түрүүлэгшэ нүхэр **Бардамов** хэлэбэ. Энэ жэлэйнгээ түрүүшын хахадай түсэбые оройдоол 90 процент дүүргээбди. Эд бараанай эрьесын түсэб манай аймагта муугаар дүүргэгдэнэ. Худалдаа наймаае һайжаруулхын тула сельпо, магазин бүхэн һайнаар хүдэлмэрилхэ ёһотой. Нютагай промышленностиин муугаар хүдэлмэрилһэнһөө боложо, арад зондо шухала хэрэгтэй мебель, ханын гэрэл, суурга, үргэбшэ гэхэ мэтэ хэрэгсэлнүүд хүдөөгэй магазинуудта оройдоошье үгы байдаг.

Үнгэрэгшэ жэлдэ Улан-Удын кондитерскэ фабрикын гаргаһан продукциин 50 шахуу процентнь голоһон байна, — гэжэ «Главкондитерай» базые эрхилэгшэ нүхэр **Мешангов** хэлэбэ. — Тус фабрика энэ жэлдэшье хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилһөөр. Гэхэ зуура, республикын Эдеэ хоолой промышленностиин министерство фабрикын хүдэлмэрие һайжаруулха тушаа зохихо хэмжээ абанагүй. **Худалдаа наймаанай организацинууд кондитерскэ фабрикын гаргаһан шанар муутай продукцие абахаһаа арсана, энэнь тон зүйтэй. Городой олохон магазинууд, илангаяа Бурмонторгын магазинууд тон үсөөн складуудтай юм, теэд складуудые бариха гэжэ оролдоногүй.**

Улан-Удын түмэр замай ОРС-ын таһагай начальник нүхэр **Аржанов ОРС-ын системэдэхи худалдаа** наймаанда бии байһан дутагдалнууд тухай хэлэхэ зуураа, тэндэ овощехранилищи бариха асуудалай шухала болоод байһан тухай мэдүүлбэ.

Улан-Удын ликеро-архиин завод, «Главконсервын» болон «Рыбсбыдэй» базанууд ниитын эдеэ хоолой предприятинуудые продуктнуудаар хүсэд ханганагүй, түсэбөөр хараалагдаһанһаа бага продукци үгэнэ гэжэ Улан-Удын столовонуудай трестын директорые орлогшо нүхэр **Ефимов** хэлэбэ. Амтатай архиие ликеро-архиин завод үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо багаар гаргана. Столовонууд, буфедүүд болон ресторануудта олон янзын консервэ ороногүй.

Эд бараа буруугаар хубаарилдаг тухай ой модоной министерствын УРС-ын начальник нүхэр **Леонов** хэлэбэ. Жэшээлхэдэ, энэ жэлдэ бидэнэртэ 45 мянган түхэригэй **сай** үлүү үгэһэн байна. Тэрэшэлэн Худалдаа наймаанай министерство худалдаа наймаанай организацинуудые канцелярскаар хүтэлбэрилнэ. Нүхэр Леонов УРС-ын системэдэхи магазинуудта ехэ үрилтэ болоһон тухай хэлэбэ.

Худалдаа наймаанай зарим хүдэлмэрилэгшэдэй ажалшадта хэрзэгыгээр хандалгые зүблөөндэ хабаадагшад тэмдэглэбэ.

— Культурнаар наймаалха хэрэгтэ бидэнэр Улан-Удэ городой худалдаа наймаанай организацинуудай хүдэлмэрилэгшэдһөө һураха ёһотойбди, — гэжэ Кабанскын сельпогой түрүүлэгшэ нүхэр **Патрахин** хэлэбэ. Гэхэ зуура, Улан-Удэ городой олохон магазинуудта энэ талаар үшөөл ехэхэн дутагдалнууд бии байна. Эд бараанайиинь выставкэдэ һаланаар табигдана. Столовонууд мүн лэ иимэрхүү байдалтай. Тэндэ эдеэлхын тула хүнүүд удаан саг соо хүлеэхэ баатай болоно.

Манай аймпотребсоюз республика соогоо түрүүшүүлэй тоодо ородог юм. Гэбэшье, хүдэлмэридэмнай үшөөл нилээд дутагдалнууд бии байна, — гэжэ Байкало-Кударын аймпотребсоюзай түрүүлэгшэ нүхэр **Лексаков** хэлэбэ. — Хараалагдаһан болзор соогоо наймаа хэгдэнэгүй, эд бараа үрилгэ үшөө тохёолдоһоор. Худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин һула байһанһаа боложо, эдэ бүхы дутагдалнууд тохёолдоно. Тиимэһээ политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэрие саашадаа һайжаруулха ёһотойбди.

Нүхэр Лексаков кондитерскэ фабрикын ба Бурмонкоопсоюзай базын хангалтагүй хүдэлмэри тухай хэлэхэ зуураа, Нютагай промышленностиин министерствын хүдэлмэрие эрид шүүмжэлбэ.

Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой ажалшад жэл бүри олошорно. Гэхэтэй хамта, манай ОРС-ые нэгэ үедэ оройдоошье үгы болгохо гэһэн асуудал табигдажа байһан юм,—гэжэ ПВЗ-гэй ОРС-ын начальнигые орлогшо нүхэр **Яковлев** хэлэбэ.—Тэрэшэлэн Лысая гора тосхондохи айлнууд ехэ олон боложо байна,—теэд тэндэ нэгэшье магазин үгы юм. Ажалшадые продуктаар хүсэд хангаха тухай заводой ажалшад зүб эрилтэ хэдэг. Гэбэшье, Худалдаа наймаанай министерство манда зохихо туһаламжа үзүүлнэгүй. Улан-Удын мяханай комбинат манда колбаса болон бусад продуктнуудые үгэхэ аргатай аад, үгэнэгүй.

— Эд хэрэглэгшэдэй кооперацинууд колбаса, тоһо, тамхи, махорко гэхэ мэтын эд бараа оройдоошье абанагүй,—гэжэ Кударын аймпотребсоюзай түрүүлэгшэ нүхэр **Москвитин** хэлэбэ. — Кондитерскэ фабрика гаргаһан продукцияа ехэ муугаар багсална. Хайрсагуудайнь хабхагуудта мылэ, тамхи, колбаса, макарон гэхэ мэтэ гаршагуудые хаража болохо юм. Гэхэ зуура, эдэ хабхагуудынь хүсэд арилгагдаагүй мылэтэй, тамхитай зангаараа байжа байдаг, тиимэһээ продуктнуудые гутаажа болодог юм. Бурмонкоопсоюз манда юумэ оройхо саарһа эльгээнэгүй, тиимэһээ ажалшад магазинда ерэхэдээ мешогуудые абажа ерэхэ баатай болоно.

Кяхтын аймпотребсоюзай түрүүлэгшэ нүхэр **Караваев** «Главтекстильсбыдэй» ба «Рыбсбыдэй» хангалтагүй хүдэлмэрие шүүмжэлбэ. Бурмонкоопсоюзай база эд бараа буруугаар эльгээхэһээ гадна, саг соонь эльгээнэгүй гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Ажалшадта шухала хэрэгтэй эд бараа манда ехэ багаар ошоно. Һүүлэй үедэ түмэр орон, сай, тамхи, дабһа гэхэ мэтые оройдоошье наймаалнагүйбди гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ. Бурмонкоопсоюзай база манда буталагдаагүй шэрүүн дабһа эльгээнэ, гэбэшье Байкало-Кударын аймагта һаяхан аяар 50 тонно жэжэ дабһа эльгээһэн байха юм. Бурмонкоопсоюзай системэһээ ерэһэн хүнүүд манда зохихо туһаламжа үзүүлхын орондо, харин элдэб тоо мэдээнүүдые суглуулаад лэ ябашана.

Нютагай болон түлишын промышленностиин министр нүхэр **Пивоваров** нютагай промышленностиин хангалтагүй хүдэлмэри тушаа хэһэн шүүмжэлэлые мэдэрээд, иигэжэ хэлэбэ:

— Республикын худалдаа наймаанай олохон организацинууд промкомбинадуудтай договор баталнагүй, тэрээнһээ боложо продукци гаргалгын түсэб дүүргэлгэ хойшо татагдана.

Зүблөөнэй һүүлдэ худалдаа наймаанай болон ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай мүрысөөнэй дүн соносхогдоһон, мүрысөөндэ илагшадта дамжуулгын Улаан туг болон мүнгэн шан барюулагдаһан байна.

Улан-Удэ станциин вагонно депогой хабсаралгын цехын модошо дархан Фёдор Андреевич Шульгин стахановскаар ажаллажа, үдэрэйнгөө даалгабарие 130—180 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Шульгин хүдэлмэрилжэ байна.

А. Мантаевай фото.

Стахановска участок

Үглөөгүүр. Цехын электрическэ часай стрелкэ 3 минутагүй 8 час харуулна. Улан-Удын паровозо-вагонно заводой шэрэм шудхалгын цехын мастер нүхэр Мандрусов өөрынгөө участогай басагадые сүүдхын графигтай танилсуулан, тэдээндэ халаан соогоо хэхэ тодорхой даабари үгэнэ.

8 час. Заводой гудок гурба дахин утаар татан ооголжо, ажалта үдэрэй эхилһэниие соносхоно.

Шэрэм шудхалгын цехын басагад мастерһаа даабари абаһаар, ажалладаг газартаа ошожо, хүдэлмэрилжэ эхилнэ. Уданшьегүй, олон янзын фасонтой шэрэм шудхаха хэбүүд хойно хойноһоо бии болон жэрылдэнэ.

...Мастер нүхэр Мандрусовай участок түмэр замай училищи һаяхан дүүргэжэ гараһан залуухан басагадһаа бүридэнхэй. Тиигэбэшье, эдэ басагад өөһэдынгөө ажалда ехээр дурлан зоригтойгоор, габшагай түргэнөөр ажаллажа байдаг.

Энэ участогайхид бултадаа комсомолецууд юм. Залуу комсомолканууд А. Бушкова, К. Дементьева, Т. Хасанова, О. Суранова гэгшэд үдэр бүри стахановскаар ажаллажа, ленинско-сталинска комсомолой гэшүүд байһан хүндэтэ нэрэзэргээ дээрэ үргэжэ ябана. Эдэнэр халаан бүриингөө даабарие 170—200 процент дүүргэнэ.

Июль һарын турша соо энэ участогайхид бултадаа бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллажа, түсэбөө 172 процент дүүргэн, социалистическэ мүрысөөндэ цех соогоо түрүү һуури эзэлээ.

Һаяхан цехтэ болоһон профсоюзна хамтын суглаан дээрэ нүхэр Мандрусовай хүтэлбэрилдэг участогта заводой «Стахановска участок» гэһэн нэрэзэргэ олгогдобо.

Б. Степанов.

Загаһашадай амжалта

Байкало-Кударын аймагай загаһанай заводой коллектив энэ жэлдэ загаһа тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхэ гэжэ шиидээд, социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлнэ.

Тус коллектив загаһа барилгын сезоной эхилһээр гурбан мянган пүүд эрхим шанартай загаһа гүрэндөө тушаагаа. Июль һарынгаа түсэбые болзорһоонь холо урид дүүргэжэ, мүрысөөндэ илаһан байна.

Социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон нүхэр Н. Ухиновай, С. Соголовой ба Б. Кондаковой хүтэлбэрилдэг бригаданууд илангаяа һайн амжалтануудые туйлаба. Эдэ бригаданууд загаһа барилгын сезоной эхилһээр тус тустаа 360 пүүд эрхим шанартай загаһа барижа, гүрэндөө тушааһан байна. Июль һарынгаа түсэбые эдэнэр болзорһоонь урид дүүргэжэ, мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлбэ.

Коллективэй дунда агитаторнууд муу бэшээр хүдэлмэрилнэ. Агитаторнууд нүхэд Покровин, Челпанов ба бусад загаһашадай дунда газетэ, журналнуудые саг үргэлжэ уншажа үгэдэг, һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг юм.

Мүнөө тус коллектив август һарынгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэжэ шиидээд, ажалайнгаа темпые бүри түргэдхэнэ.

А. Дарханов.

ХЭБЛЭЛЭЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

Тэжээл бэлэдхэлдэ анхаралаа хандуулдаггүй газетэ

Ниитын малажал хүгжөөн дэбжүүлхэ тухай «Стахановец» гэжэ Зэдын аймагай газетэ огто бэшэнэгүй гэжэ хэлэхын аргагүй. Тэрэнэй хуудаһанууд дээрэ малажалай фермэнүүдэй хүдэлмэри харуулһан корреспонденцинүүд толилогдодог.

Гэхэ зуура, аймагайнгаа ажахын гол һалбари болохо малажал тухай тус газетэ үшөөл хангалтагүйгөөр бэшэнэ. Газетэдэ толилогдодог материалнуудай олонхинь удха муутай байдаг.

Аймагай колхозууд жэлһээ жэлдэ адуу малдаа хүсэд хүрэхөөр үбһэ тэжээл бэлэдхэжэ шададаггүй байха юм. Тэжээлээр дутамаг байһан дээрэһээ адуу малайнь толгой олошорногүй, ашаг шэмэнь дээшэлнэгүй. Үнгэрэгшэ үбэл Дзержинскиин нэрэмжэтэ, «Коммунизм» ба бусад зарим колхозууд үбһөөр дутажа, бэрхэтэй байдалда ороо һэн.

Энэ дутагдалай гол шалтагаануудай нэгэниинь юуб гэхэдэ, дурсагдагша колхозууд үбһэ хуряалгын хүдэлмэрие хангалтагүйгөөр үнгэргэнэ. МТС-үүд болон колхозуудай баян техникэ дутамагаар ашаглагдана. Үбһэ хуряалга 15—20 үдэр соо үнгэргэгдэхэ ёһотой байһаа аад, харин энэ хүдэлмэри зарим колхозуудта 70—80 үлүүтэй үдэр соо үргэлжэлнэ. Тиин үбһөө ехээр гээжэ, шанар муутайгаар абадаг юм.

Эдэ дутуунуудые усадхахын тулада тус газетын яажа тэмсэдэг байһыень хаража үзэе.

«Стахановец» газетэ тэжээл тухайда жэлдээ хоёр дахин: үбһэ хуряалгын түлэг ябажа байхада, мүн малай үбэлжэлгын үедэ һанаандаа оруулдаг гэхэдэ алдуу болохогүй. Жэшээлхэдэ, үнгэрэгшэ жэлдэ үбһэ хуряалгын үни эхилһэн хойно тэжээл бэлэдхэл тухай газетэ бэшэжэ захалһан байна. Толилһон корреспонденцинүүдынь халирхайгаар бэшэгдэһэн, информационно шэнжэтэй байдаг һэн.

Тиин энэ жэлдэ үбһэ хуряалга Зэдын аймагай колхозуудта тон хангалтагүйгөөр ябана. Августын арбанай мэдээгээр сабшалгын түсэб миил 51,4 процент, һүрилэлгэ—19,3 процент, силос даралга — 22,8 процент дүүргэгдэбэ. Сабшалга ба һүрилэлгэ хоёрой хоорондо 3000 гектарай забһар гаранхай. Үбһэ хуряалгын иимэ муугаар ябажа байхада аймагай газетэ «Стахановец» энэ тон шухала ажахын кампаниие халирхайгаар, ёһо тэды, юрэнхыгөөр харуулжа бэшэнэ. Жэшээлхэдэ, июлиин 21-нэй номерто газетэ хадаа аймагай колхозуудта тэжээл бэлэдхэлэй тон эмхигүйгөөр ябажа байһаниие тэмдэглэхэ зуураа,

«Үбһэ хуряалгые амжалтатайгаар үнгэргэхын түлөө олонхи колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй оролдодоггүй дээрэһээ эдэ дутагдалнууд үзэгдэнэ» гэжэ бэшэнэ. Теэд, ямар колхозой түрүүлэгшэ зэмэтэйб гэжэ бодото нэрээрнь тодорхойлжо хэлэнгүйгөөр, харин юрэнхыгөөр зэмэлхэнь тон буруу байна.

Июлиин 22-ой номерто «Ехээр забһар гаргагдаа» гэһэн бэшэг соогоо:

«**Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой үбһэ хуряалгын бригадануудта колхознигуудай ба механизаторнуудай ажал муугаар эмхидхэгдэнхэй. ажалайнь бүтээсэ бага**» гэжэ газетэ бэшэбэ. Хэнэй гэмээр иимэ муугаар ажал эмхидхэгдэнэб гэжэ, зэмэтэй хүнэй нэрые заажа, элирхэйлэнгүй, юрэнхыгөөр хэлээд гарана.

Мүн июлиин 26—30-най номернуудта үбһэ хуряалгын ябаса тухай оройдоо хоёр-хоёр бишыхан информаци толилһон байха юм.

Үбһэ хуряаха, силос дараха хүдэлмэридэ МТС-үүдэй хэр зэргээр хабаадажа байһан тухай газетэ оройдоошье бэшэнэгүй.

Үбһэ хуряалгын хүдэлмэридэ ябажа байгаад, ажалай һайн показательнуудые туйлаһан түрүү хүнүүд өөһэдынгөө дүй дүршэл тухай юушье бэшэнэгүй, энээниие редакци эмхидхэхэ зэргэтэй байгаа.

Малшадай, үбһэшэдэй дундахи ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ газетэ бага анхарал табина, тэрэшэлэн малажал хүгжөөхэ хэрэгые партийно-советскэ организацинуудай ямараар хүтэлбэрилдэг тухай тон үсөөнөөр бэшэнэ.

Таряа хуряалга эхилээ. Гэбэшье, үбһэ хуряалгые зогсоохогүй, бүри шангадхаха шухала. Тиимэһээ газетэ хадаа тэжээл бэлэдхэлэй хэр зэргээр ябуулагдажа байһые гүнзэгыгөөр һонирхохо, үбһэ хуряалгада хабаадажа байгаа механизаторнуудай ба колхознигуудай дунда үйлэдбэриин түрүү дүй дүршэлые бүхы хэмжээгээр дэлгэрүүлхэ зэргэтэй.

Үбһэ хуряалгада ажал хэжэ шадаха бүхы колхознигууд хабаадуулагдаха ёһотой.

Тэжээлэй база байгуулгатай холбоотой эдэ бүхы асуудалнуудые үргэнөөр харуулха гээшэ аймагай газетэнүүдэй шухала зорилгонуудай нэгэн болоно.

„Агитаторай блокнодой“ ээлжээтэ номер

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой пропаганда ба агитациин таһагай орган — «Агитаторай блокнодой» ээлжээтэ 16-дахи номер хэблэгдэн гараа.

Тэрэ хадаа «Ургаса хуряалга ба агитаторнуудай зорилго» гэһэн түрүү бэшэгээр нээгдэнэ. «Комбайнай үндэр бүтээсын түлөө» гэһэн С. Глаголовой статья «Түрүү дүй дүршэлэй трибуна» гэжэ разделдэ толилогдобо. МТС-үүдэй механизаторнуудай дунда хүдэлмэрилэгшэ агитаторнуудай республиканска зүблөөндэ хабаадагшадай үгэ хэлэһэн тухай материалнууд «Олониитын политическэ хүдэлмэриин дүй дүршэлһөө» гэһэн гаршагтайгаар толилогдобо.

«Социалистическэ экономикын хэлбэришэгүй дэбжэлтэ (тоонууд баримтанууд)» гэжэ статья «Хөөрэлдөөндэ хэрэглэгты» гэһэн гаршагтайгаар толилогдобо.

Уласхоорондын шэнжэлэл ба «Залуушуулай Бүхэдэлхэйн конгресс» гэжэ статья блокнодто тэрэшэлэн толилогдобо.

АЙМАГАЙ ҺОНИНУУД

Аймагай газетэнүүдэй хуудаһануудһаа

Түрүүшын овощь—гүрэндэ

Аймагай колхозууд овощиин элбэг баян ургаса хуряажа, гүрэндэ уялгата тушаалгаяа оруулжа эхилбэ. Чапаевай нэрэмжэтэ ба «Путь Ленина» колхозууд түрүүшын 30 центнер үгэрсэ тушаалгын пунктда асараа.

Мүн Сталинай, Калининай нэрэмжэтэ колхозууд энэ хүдэлмэриие эршэмтэйгээр ябуулжа байна.

«**Победа**», Тарбагатай.

Ажал ехэтэй хүдэлмэри механизацилагдана

Һаяхан Калининай нэрэмжэтэ колхозой һүнэй-товарна фермэдэ электрын хүсөөр үнеэ һаадаг «ДА—3» маркын аппарат тодхогдобо. Энэ аппарат нэгэ доро 10 үнеэ һааха аргатай. Механизированнэ аргаар үнеэдые һаалга һаалишадай хүдэлмэриие нилээд хүнгэдхэхэ байна.

Мүн һаяар колхозой механизированнэ шэнэ ток ашаглалгада оруулагдахань. Энэ ток бетон дэбисхэртэй 2400 квадратна метр талмай дээрэ түхеэрэгдэжэ байна.

«Знамя Ленина», Кяхта.

Шэнжэлгын хүдэлмэри дүүрэбэ

Мухаршэбэрэй аймагта уһан сөөрэмүүд ба тооромуудые байгуулха газарые бэдэрэн олохо шэнжэлгын хүдэлмэри дүүрэбэ.

Энэ хүдэлмэри «Путь Ленина», «Коммунизм» ба «Гигант» колхозуудай оршон тойрондо хэгдэһэн байна.

Сөөрэмүүд ба тооромуудай барилгын хүдэлмэри һаяар хэгдэжэ захалха юм.

«Вперед», Мухаршэбэр.

Студентнэрэй агитбригада

Зунай амаралтын үедэ түрэл колхоздоо амархаар ерэһэн Москвагай Горькиин нэрэмжэтэ литературна институдай студентнэр нүхэд Дамдинов, Ангабаев ба республикын институдуудай, техникумүүдэй студентнэр нүхэд Очирова, Дандарова, Евреева, Мункоева ба бусад уранһайханай тусхай агитбригада эмхидхээд, агитационно-ниитын хүдэлмэри эдэбхитэйгээр ябуулжа байна.

Тэдэнэй репертуарта нэгэ акттай пьесэнүүд, советскэ болон Бурят-Монголой композиторнуудай зохёоһон дуунууд оролсоно. Мүн студентнэр нүхэд Дамдинов, Ангабаев гэгшэд өөһэдынгөө зохёоһон шүлэгүүдые колхознигуудта уншажа үгэхэһөө гадна, манай ороной столица—Москва тухай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ.

«Курумканский колхозник», Курумкан.

Колхоз бүхэн тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө дүүргэхэ ёһотой

Уялгаяа дүүргэхын түлөө тэмсэнэбди

Үбһэн хадаа малай үбэлэйнь гол тэжээл юм. Тэрэниие дутамаггүй бэлэдхэжэ шадаад байгаа хада колхозойнгоо ниитын малые амжалтатайгаар хүгжөөжэ шадаха байнабди.

Энэ жэлэй үбһэ хуряалгын эхилхэдэ би морин косилкын машинистаар томилогдожо, энэ шухала кампаниие богони хугасаа соо, шанар һайнтайгаар хэлсэжэ үнгэргэхэ гэжэ шиидэһэн байнаб. Тиихэдээ энэ сезон соо 120 гектар талмайн үбһэ сабшаха гэһэн уялга абаа һэм. Абаһан уялгаяа дүүргэхын түлөө юун хэрэгтэй байгааб гэхэдэ, юрэмагай түрүүндэ машинаяа һайнаар заһажа, харууһалха, мүн һайн моридые абажа ябуулха хэрэгтэй байгаа. Тиимэһээ косилкынгаа заһабарида байһан дутуу дундануудые ябуулд зайсуулаа һэм. Колхозой правлени минии үүсхэлые дэмжэн, һайн моридые үгөө.

Үдэшэ үглөөнэй һэрюундэ сабшахада газар хоросотой, хүдэлмэриин бүтээсэ ехэ байдаг гэжэ урда жэлнүүдэй дүй дүршэл дээрэһээ мэдэһэн байгааб. Үдэрөө 3 оролго болгон хубаажа хүдэлнэб. Үглөөнэй наранаар ажалдаа гаража, 11 час багта түрүүшынгээ оролгые дүүргэнэб. Үдэрэй халуунда моридоо амаруулагша, эдеэлүүлэгшэби. Хоёрдохи оролгоёо 5 часта дүүргэдэг байнабди. Үдэшын оролгые бүри орой болотор үргэлжэлүүлдэг байнаб.

Нормомни үдэрэй 4 гектар юм. Ехэнхидээ үдэрэй 7 гектар сабшанаб. Абаһан уялгаяа хүдэлмэриин хорёод үдэрэй турша соо дүүргэһэн байнаб.

Тэжээл бэлэдхэлгэ дээрэ эмхидхэгдэһэн мүрысөөндэ оролсоходоо 1-дохи бригадын машинист Бальжинима Норбоевтой мүрысөө һэм. Мүнөө болоходо тэрэмни машинистаараа хүдэлмэрилхэеэ болишонхой. Тиимэ дээрэһээ мүрысөөнэйнгөө дүн гаргажа шадабагүйбди.

Уялгаяа бүри үлүүлэн дүүргэхын түлөө мүнөө улам һайнаар хүдэлмэрилжэ байнаб.

Ж. Цоктоев, Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой морин сенокосилкын машинист.

Силос даралгые тооногүй

Яруунын колхозуудта силос дараха түсэб жэл бүри ходо дүүргэгдэдэггүй юм. Энэ жэлдэ урда урда жэлнүүдэй алдуунууд мүн лэ дабтагдана. Эртын силос дараха болзор мүнөө үни үнгэрэнхэй. Гэбэшье, хэдэн колхозууд мүнөө силос даража оройдоо эхилээдүй байна. Энэ жэлдэ түсэбэй ёһоор аймагай колхозуудта 3300 тонно силос даргагдаха ёһотой аад, августын 5-най мэдээгээр оройдоо 264 тонно дарагдаа. Энэ ушар юун дээрэһээ тохёолдооб гэхэдэ, колхозууд силоснэ барилгаяа эртээнһээ бэлэдхээгүй байшоо. Мүнөө силос дараха гээшье һаа, 2075 тонны нүхэнүүд дутана.

Аймагай 11 колхозуудай 5-ниинь мүнөө силос даража үшөө эхилээдүй байһаар. Эдэнэй тоодо нүхэр Трофимов түрүүлэгшэтэй Кировэй нэрэмжэтэ колхоз оролсоно. «Коминтерн» колхоздо 250 тонно силос дарагдаха ёһотой аад, мүнөө килограммшье дарагдаагүй. Энэ колхоздо силоснэ хуушан барилганууд сэбэрлэгдээгүй, заһабарилагдаагүй хэбтэнэ. Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Ширапов энэ шухала хэрэгтэ анхаралаа огто хандуулнагүй.

А. Мангадаев.

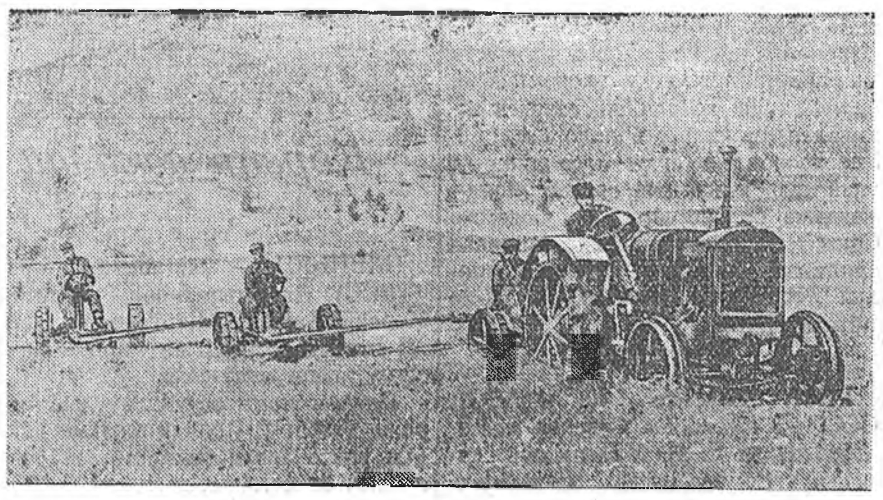

Ахалагша машинист Иван Чистяков, тракторист Петр Васильев, машинистнууд Агап Лаптев, Иван Баннов гэгшэдэй тракторна агрегат Тарбагатайн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилнэ. Энэ агрегадайхид гурбан сенокосилкатай трактораар үдэрэй 20 гектар сабшаха нормотой байгаа һаа, 20—22 гектар үбһэ сабшана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тракторна агрегат үбһэ сабшажа ябана. **С. Марковай** фото.

Малай үбэлэй бэлшээридэ найдана

Ахын аймагай колхозуудта үбһэ хуряалгын хүдэлмэри тон муугаар ябуулагдана. Силос даралга ба набшаһата тэжээл бэлэдхэлгын халуун саг соо эндэхи колхозууд мүртэй юумэ хээгүй байшоо, түсэбүүдээ миил 2—3 процент болгоо. Зарим колхозууд мүнөө хүрэтэр килограммшье силос дараагүй. Жэшээнь, «Улаан-Шулуута» (түрүүлэгшэнь нүхэр Д. Цыренов), «Улаан-Аха» (түрүүлэгшэнь нүхэр Д. Хаптагаев), Молотовой нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь нүхэр С. Самбялов) колхозууд силос даралгаар юушье хээгүй. Набшаһата тэжээл бэлэдхэлгэ аймаг дотор миил арбаад процент дүүргэгдээ.

Колхозуудай үбһэндөө ороһонһоо хойшо һара болохонь, теэд үбһэ хуряалгын ябасада хубилалта болоногүй. Валова суглуулгаар, сабшалгаар түсэбүүдээ олонхи колхозууд хэлэшэгүй муугаар дүүргэнэ. Силос даралга ба набшаһата тэжээл бэлэдхэлгэ эндэ тоогдоногүй. Колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд тэрээндэ анхаралаа багаар табидаг, һайн шанартайгаар бэлдэхын хойноһоо оролдолго гаргадаггүй байна.

Зарим колхозуудай правленинүүд мүнөө хүрэтэр үбһэ хуряалгада гэшүүдээ хүсэд хабаадуулаагүй. Жэшээнь, Сорогой сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд гэжэ тоологдодог С. Аюшеева, Е. Аюшеева гэгшэд аймагай центртэ байрлаһаар үнинэй. С. Аюшеева гээшэнь түрүүлэгшэ Б. Аюшеевэй һамган юм. Мүнөө иимэ халуун үбһэ хуряалгын үедэ түрүүлэгшэ нүхэр Аюшеев колхозой ажалда туһаламжа хүргэ гэжэ һамгандаа нэгэшье хэлээгүй, харин ажалһаа али нэгэн аргаар тэрьелүүлхын түлөө оролдоно. Мүн тус колхозой гэшүүн, залуу комсомолец С. А. Базаров һара бүхэндэ аймагай центр ерэжэ, 3—4 хоногто айлшан боложе ябадаг. Түрүүлэгшэ нүхэр Аюшеев өөрөөшье аймагай суглаануудта ерэхэдээ мэндээгүйгөөр, 5—6 хоногоор байрладаг, хажуугаарнь хатуу харын шэл сохидог байна. Нүхэр Аюшеев колхозоо һайнаар хүтэлбэрилхын хойноһоо һаналаа багаар хандуулна.

Зарим колхозуудта ажалай журам айхабтар һула. Үбһэшэдэй дунда социалистическэ мүрысөөн ёһо тэдыгээр эмхидхэгдэнэ. Мүнөө илангаяа Бурун-Голой сомоной «Улаан-Шулуута», «Улаан-Аха», Кировэй нэрэмжэтэ колхозуудта үбһэ хуряалга ехэ муугаар ябуулагдажа байна. Эдэ колхозууд жэл бүри малдаа хүсэд хүрэхэ тэжээл абажа шаданагүй.

Манай Ахын условиие ехэ хүшэр хүндэ гэжэ тоолодог, тэрэ арайшье тиимэ бэшэ. Ногооной ургаса муу гарадаг гэжэ дэмы хэлсэдэг, сабшалан дээрэ хүдэлмэри ябуулаа һаа, га бүриһөө 30—40 центнер үбһэн абтажа шадагдаха байна. Набшаһата тэжээл бэлдэхын тула уляаһан, хуһан ба бургааһан элбэгээр ургадаг. Ногоо тарилгые эрхилхэ гэжэ эндэ огто хэлсэдэггүй. Колхозуудта жэл ерэхэ бүри малай тоо олошорно, теэд тэдэнэр сабшалангаа һайжаруулхын, тэжээл элбэгээр абахын хойноһоо анхаралаа багаар хандуулна. Малые хуушан янзаар, үбһэ багаар эдюулээд, хагданда бэлшээхэ заншал үшөөшье болюулагдаагүй. Тэрээндэ найдаад, зарим колхозуудта бага тэжээл бэлдэгдэнэ.

Д. Саянов.

Эмхигүйгөөр хүдэлмэрилнэ

Кабанскын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз тэжээл бэлэдхэлэй талаар хүршэ колхозуудһаа холо гээгдэжэ ябана. Жэшээлхэдэ, үбһэ һүрилхэ түсэбөө оройдоо 30,6 процент дүүргэһэн байха юм. Тиихэдэнь аймагай түрүү колхозууд үбһэ һүрилэлгэеэ 60 гаран процент дүүргэнхэй. Тус колхоздо үбһэ сабшалгын шанаршье муу.

Энэ колхозой үбһэ хуряалгада ябадаг колхознигуудай ажал хүдэлмэри буруугаар эмхидхэгдэһэн байна. Амяар амяараа хүдэлмэрилхэ ябадал эмхидхэгдээгүй. Жэшээнь, нэгэдэхи бригадада 4, хоёрдохи бригадада 5 морин сенокосилкануудынь хойно хойноһоо һубарилдан, нэгэ газарта сугтаа сабшана. Тиимэһээ нэгэ сенокосилкын һаатахада бэшэниинь мүн лэ зогсохо баатай болоно. Ажалай иимэ эмхидхэл колхозник бүхэнэй хэһэн ажалые бүридхэхын, тэдэнэй хоорондо мүрысөө эмхидхэхын аргагүй болгоно, ажалай түлэбэридэ тэгшэдхэлгэ гаргаха ябадалда хүргэнэ. Энэ шалтагаанһаа мүн лодырьнууд һайн хүдэлмэрилэгшэдые һаатуулдаг байна.

А. Быков.

Тэжээлэй бата бэхи база байгуулхабди

Ниитынгээ малажалые саашадань хүгжөөхын, тэрэнэй ашаг шэмые улам дээшэлүүлхын тула адуу малдаа тэжээлэй бата бэхи база байгуулха шухала гэжэ манай колхозой коммунистнууд һайн мэдэдэг. Нёдондо жэлдэ манай колхоз ниитынгээ адуу малда гүйсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэһэнэй ашаар үнгэрэгшэ жэлдэ малаа тобир тарганаар, нэгэшье толгой гарзалуулангүй ондо оруулһан байна.

Энэ жэлдэ тэжээл бэлэдхэлэй бригада 10 хүнһөө байгуулагдаа һэн. Тус бригада сабшалангай газар һайжаруулха хүдэлмэри хабар эртэ байхада эхилһэн байна. Сабшалангай газарые уһалһан, сэбэрлэһэн, наг шэбхэ гаргажа тарааһан байгаа. Сабшалангай газар үтэгжүүлхэ талаар горьтой хүдэлмэри хэгдээ.

Иигэжэ сабшалангайнгаа газарые һайжаруулха хэмжээнүүдые хаһа саг соонь абаһан дээрэһээ манай үбһэ ногооной ургаса һайн байба.

Энэ жэлдэ тэжээл бэлэдхэлые эмхитэйгээр үнгэргэхын тула хүдэлмэриин түсэб эртээнһээ зохёожо, тэрэнээ хамтын суглаан дээрэ батлаһан байнабди. Энэ жэлдэ манай колхозой сабшалан дээрэ 7 морин косилка, 6 тракторна агрегат хүдэлмэрилнэ. Тэжээл бэлэдхэлдэ 123 колхознигууд хабаадуулагданхай.

Мүнөө манай колхозой үбһэшэд 700 гаран гектарай үбһэ сабшажа, 3400 центнерыень сомоһон байна. Гадна, 200 тонно силос даргагдаһан, 25 тонно набшаһата тэжээл бэлэдхэһэн байнабди.

Манай колхозой партийна организаци тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ ябагшадай дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна. Агитаторнууд Ш. Гомбоев, С. Цыбиков, Ч. Ц. Балданова, Ц. Бадмаева ба бусад Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин 50 жэл тухай КПСС-эй ЦК-гэй пропаганда ба агитациин таһагай, КПСС-эй ЦК-гэй дэргэдэхи Маркс—Энгельс —Ленин — Сталинай Институдай тезисые, СССР-эй Верховно Советэй сессиин материалнуудые үбһэшэдтэ үргэнөөр тайлбарилна. «Дайшалхы хуудаһанууд» ходо гаргагдана.

Гадна, тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэриин ябаса тухай асуудал партийна суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, тус хүдэлмэридэ байгаа дутуу дунданууд элирүүлэгдээд, тэдэниие усадхаха хэмжээнүүд абтаһан байна.

Тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ олон коммунистнууд хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр ажалай һайн жэшээ хододоо харуулна. Жэшээнь, гар хажууршад Г. Бадмацыренова, Л. Баяртуева, Б. Цыбикова гэгшэд үдэрэйнгөө нормые 120—125 процент дүүргэнэд.

Манай колхозой партийна эхин организаци ниитынгээ малда элбэг хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхын түлөө иигэжэ тэмсэнэ.

Ц. Бадмацыренова,
Хэжэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин секретарь.

„Нэгэ харгыгаар" гэжэ роман зүбшэн хэлсэгдэбэ

Бурят-Монголой номой хэблэлэй редакционно совет С. Кузнецовой «Нэгэ харгыгаар» гэһэн романай рукопись һаяхан зүбшэн хэлсэбэ. Энэ роман республикын индустриальна томо предприятинуудай нэгэн болохо Улан-Удын мяханай комбинат тухай бэшэгдэһэн байна. Романай рукопись тухай, тиигээд рецензинүүдэй ажаглалтануудаар тэрээндэ заһабари оруулагдаһан тухай уранзохёолшо нүхэр С. Кузнецов, романай редактор нүхэр А. Ференчук үгэ хэлэбэ.

Уранзохёолшо Ж. Тумунов, БМАССР-эй советскэ уранзохёолшодой Союзай правлениин харюусалгата секретарь нүхэр М. Степанов, рецензи бэшэгшэ нүхэр М. Хаманганов болон бусад романда һайн сэгнэлтэ үгөө.

Мүн роман дотор бии байһан дутагдалнуудые тэдэнэр тэмдэглэбэ. Заагдаһан дутагдалнуудые заһабал, нүхэр Кузнецовой «Нэгэ харгыгаар» гэһэн роман хэблэгдэжэ болохо гэжэ редакционно совет тогтообо.

Б. Мужанов.

Хүдөөгэй библиотекэ

Окино-Ключевскойн (Бичура) хүдөөгэй библиотекэ тосхоной ажалшадай дунда бага бэшэ хүдэлмэри ябуулна. Тэрэ библиотекэ 1700 гаран номтой. Тэрэнэй фондо улам ехэ болоно. Энэ жэлдэ 1000 түхэригөөр 200 шахуу ном абтаа.

300 гаран колхознигууд, һурагшад болон хүдөөгэй интеллигентнэр библиотекын эдэбхитэй уншагшад болонхой.

Мүнөө библиотекын 4 нүүдэл библиотечкэ «Заготскодой» база, тракторна отряд, Молотовой нэрэмжэтэ колхозой таряанажалай бригада болон МТФ дээрэ хүдэлмэрилнэ. Библиотекэ болбол хабарай тарилга, үбһэ хурялга тэхэ мэтын кампанинуудай үедэ полевой стануудые культурнаар шэмэглэхын тула фотомонтаж, лозунг бэлэдхэжэ үгэдэг.

Н. Цыбенов.

Хүсэ ехэтэй шэнэ техникэ

Улан-Удын махоркын фабрика махорко багсалдаг «НС» гэжэ маркын шэнэ машина абаа. Энэ машина халаан соо 1,5 тонно махорко багсалха хүсэтэй юм. Харин мүнөө машинист, комсомолка Валентина Зимина халаан соогоо тэрэ машинаар 1,7 тонно махорко һайн шанартайгаар багсална.

Р. Жигжитов.

Шэнэ номууд

Буркниготоргын номой № 1 Центральна магазинда шэнэ номууд абтаба. Тэдэнэй тоодо иимэ номууд бии:

З. П. Фирсов. «СССР-тэ уһан спорт». 10 мянган хэһэг тиражтай, 6 түхэриг сэнтэй.

Т. Д. Лысенко. «Шэлэгдэмэл зохёолнууд», 25 мянган хэһэг тиражтай, 10 түхэриг 85 мүнгэ сэнтэй.

«Малажалай хүдэлмэри механизацилга тухай справочник», 25 мянган хэһэг тиражтай, 18 түхэриг 20 мүнгэ сэнтэй.

Николай Шундик. «Холын хойто зүгтэ», 150 мянган хэһэг тиражтай, 3 түхэриг 20 мүнгэ сэнтэй.

А. Чебаков.

Сатирын булан

Ама амаа тоһодолсогшод

Дмитрий Алексеевич гэгээн сагаан үдэр дунда сонхонуудайнгаа хүшэгэнүүдые оролдосотойгоор буулгажа, хөөшхыншье шагааха забһаргүй болгоно. Ихэдээ яажа байгаа хүн гээшэб гэжэ, нэгэдэхеэр, гайхамаар, хоёрдохеёр, һэжэглэмээр бэзэ? Теэд энэмнай тохёолдохоёо байһан ушар байдалай команда доро орошоһон хүн байгаа.

Мэнэ мэнэ ерэхэеэ байһан шухала айлшадтаа гаһар дорюунаар, үрүүд ехэтэйгээр харагдаха гэжэ Дмитрий Алексеевич нэжээд-хошоодые гансаарханаа дараһан янзатай — ехэ хүхюун. Шараһан булаһан юумэнүүдые, элдэб архи стол дээрэ табихадань ульгам мориндол дугшажа ябажа, һамгандаа туһалалсана.

...Уданшьегүй «ГАЗ—67» маркын автомашина огсогонон, пүршэгэнэн, хашаа руу сэхэ гүйжэ ороод, сонхо доронь зогсошобо. Дмитрий Алексеевич айлшадаа угтажа гэртээ оруулаад, үүдэеэ шэбхэдэжэ, суургалжа бүхэлөөд, һүүлээрнь дахин, дахин түлхижэ үзэбэ—баабгайншье татаа һаа тайлдахаар бэшэ байба.

...Хрусталь хундаганууд соо архи хэгдэжэ сэлхылдэбэ. Хоёр хүнһөө бүридэһэн делегациие толгойлогшо, нэгэдэхи айлшан—Эрийскэ леспромхозой директор Сергей Мифодьевич Афанасьев бодожо, хундага баряад хэлэбэ:

— Эрхим хүндэтэ Дмитрий Алексеевич! Бидэнэрэй ерэһэн ушарые та мэдэжэ байнат. Манай леспромхозой хүтэлбэрилэгшэд таниие хизааргүй ехээр хүндэлдэг гээшэ. Теэд тиигэнгүй яахаб! Эндээ гэжэ хэлсэхэдэ, манай леспромхоз танайл ашаар хододоо урдалжа, хододоо шагнагдажа байна бшуу (хундагаяа табижархёод, альган дээрээ алтан часы яларуулна). Тиимэһээ манай шагналда та хүртэлсэхэ ёһоороо хүртэлсөөт...

Тиигээд Афанасьев, тэрээнтэй ерэлсэһэн тус леспромхозой главна инженер Евгения Ивановна Шатиловатай хамһажа, алтан часыгаа Дмитрий Алексеевичын гарта зүүлгэнэ. Баярлахын ехээр баярлажа, сэдьхэлээ доһолһон Дмитрий Алексеевич хоолойгоо шэшэрүүлэн иигэжэ хэлэбэ:

— Эндээ гэжэ хэлсэхэдэ, та бидэнэр бэе бэеэ хэзээшье марталсаха ёһогүй, бэе бэеэ дэмжэлсэжэ, бэе бэедээ туһалалсажа ябаха ёһотой зон гээшэбди. Юун хэрэгтэй болоноб, бүтүүхэн дуулгажа байгаарайгты. Шадахада бараг ааб даа! Харин минии таанарта туһалдаг тухайда, таанарай намайе шагнаһан тухайда шэхэтэйшье амитанда дуулгажа болохогүй...

Саашань хрусталь хундагануудай ханхинаан, алтан часын ялараан, хүшүү холбоһон хөөрэлдөөн удаахан үргэлжэлөө гэхэ.

Энэ сохом ямар ушартай юм гэхэдэ иимэ байна. Модошодой Бүхэсоюзна мүрысөөндэ Эрийскэ леспромхозой түрүүлжэ, хэдэн дахин шагнал абаһаниинь олондо мэдээжэ. Тэрэ үедэ «Бурмонголлес» трестые Дмитрий Алексеевич Шатиловай толгойлжо байһаниинь мүн лэ мэдээжэ. Гэбэшье, олондо мэдэгдээгүй, нюдэндэ харагдаагүй юумэнүүд олон. Тэдээнэй заха үзүүрые эндэ элишэлээе. Тиигээд байхада алтан часы тухай таабари таагдаха байна.

Д. А. Шатилов Эрийскэ леспромхозой хүтэлбэрилэгшэдтэй тон халуун барисаатай. Дээрэ нэрлэгдэгшэ главна инженер Евгения Ивановна тэрэнэй бэринь юм. Тэрээнэй хүбүүн, Евгения Ивановнагай нүхэр Владимир Дмитриевич Шатилов мүн лэ тэндэ хүдэлнэ. Харагты! Имэһээл тохир хурган аман тээшээ таталдана!

69 автомашинатай Эрийскэ леспромхоз 1952 оной дүрбэдэхи, 1953 оной нэгэдэхи кварталай туршада 545 комплект авторезинэ абаа. Энэнь бүхы 14 леспромхозуудта үгтэһэн резинын аяар 26 процентнь болоно. Бүхы леспромхозуудта үгтэһэн 588 аккумуляторнуудай 55-ниинь, 316 рессорой 24-ниинь энэ леспромхоздо Д. А. Шатиловай захиралтаар үгтөө. Тиихэдэ 97 автомашинатай байһан Хориин леспромхоз энэ үе соо оройдоо 200 комплект авторезинэ, 39 аккумулятор абаа. 68 автомашинатай Баруун-Тарбагатайн леспромхоз 212 комплект, 110 автомашинатай Хандагатайн леспромхоз 272 комплект авторезинэ абаһан байна.

Тохир хурганай аман тээшээ хайшан гэжэ таталдадагынь эб элихэн болобо бэзэ?! Иигэжэ амаяа тоһодуулжа, үргэгдэһөөр үргэгдэжэ байхадаа баярлан, леспромхозой хүтэлбэрилэгшэд Д. А. Шатиловай амые алтан часыгаар тоһодоо бшуу! Ойлгосотой бэзэ?!

М. Кораблёв,
Ш. Номогонов.

...манай шагналда та хүртэлсэхэ ёһоороо хүртэлсөөт.
Уранзурааша **Ф. Балдаевай** зураг.

Багшанарта зорюулагдаһан ном

Бурят-Монголой гүрэнэй хэблэл «Багшада туһаламжа» гэһэн методическа статьянуудай табадахи сборник хэблэн гаргаба. Энэ сборнигой материалые багшанарай мэргэжэлые дээшэлүүлхэ институт бэлэдхэһэн байна.

Сборник соо 8 статья хэблэгдээ. Ород ба бурят-монгол һургуулинуудта ород хэлэ заадаг республикын эрхим багшанарай дүй дүршэл тэрээн соо согсологдоно. «5—7 классуудта һурадаг һурагшадай ород хэлээр һайн успеваемость туйлахынь түлөө тэмсэхэ» гэһэн статья соогоо Улан-Удэ городой № 2 һургуулиин багша Е. А. Танская үнгэрэгшэ һуралсалай жэлдэ 5—7 классуудта һураһан һурагшадай бэшэлгын хүдэлмэриие гүнзэгыгөөр шэнжэлэн харуулна. Нүхэр Танская һурагшадай гол шухала алдууе тэмдэглэхэ зуураа, тэдэнэрэй эрдэмые дээшэлүүлхэ арга боломжо тухай зааһан байна. Һурагшадай ород хэлые һайжаруулхын тулада урогуудые һайнаар үнгэргэхэ, грамматика заалгые литературна уншалгатай нигтаар тааралдуулха, сэбэрээр ба алдуугүйгөөр бэшэдэг болохын тула тэмсэхэ шухала гэжэ нүхэр Танская тэмдэглэнэ. Энэ статья хадаа ород хэлэ заалгада бии байһан дутагдалнуудые усадхаха хэрэгтэ һайн туһаламжа болохо үгэхэ байна.

Доодо-Бургалтайн долоон жэлэй һургуулиин ород хэлэ ба литературын багша нүхэр Л. Л. Линховоинай «Бурят-монгол һургуулинуудта ород хэлэнэй падежнүүдые шудалалга» гэһэн статья мүн лэ һайшаалтай байна. Нүхэр Линховоин 5-дахи класста олон жэл ород хэлэ зааһанайнгаа дүй дүршэлые статья соогоо согсолоо. Энэ статья илангаяа залуу ба бурят хэлээ муугаар мэдэдэг багшанарта ехэ туһа болохо байна.

Мүнөө Бурят-Монголой пединститудай хэлэ ба литературын кафедрада багшаар ажаллажа байдаг нүхэр Ж. С. Сажиновай статья сборник соо мүн лэ оролсоо. «Языкознани тушаа И. В. Сталинай бэшэһэн зохёолые хүтэлбэри болгон ород хэлэнэй орфографиие шэнжэлхэ тухай» гэһэн шухала асуудал статья соонь хэлэгдэнэ. Энэ асуудал Курумканай дунда һургуулиин дүй дүршэл дээрэһээ бэшэгдээ. Багшанар болон методистнууд хэлэн тухай И. В. Сталинай заабариие дүүргэлтэ болгон бэшэлгын ба хэлэлгын словариие һүүлэй жэлнүүдтэ ехэтэ һонирхон шудалнад. Тиимэһээ нүхэр Сажиновай статья хэлэ заадаг багшанарай дунда үргэнөөр зүбшэн хэлсэгдэхэ ёһотой.

5-дахи классуудай урогуудта хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие яажа ябуулха тухай асуудалые РСФСР-эй һургуулинуудай габьяата багша А. Е. Каландарашвили статья соогоо тодорхойгоор бэшэнэ.

П. Малакшиновай, В. Кудрявцевай статьянууд соо теоретическэ асуудалнууд тухай хэлэгдэнэ. Теоретическэ асуудалнуудаа һургуулинуудай практическа ажабайдалтай холбоболынь һайн байгаа гэжэ һанагдана.

«5—7 классуудай ород хэлэнэй урогуудта грамматическа тайлбарилга яажа хэдэгбиб» гэһэн В. Санжиевагай, «Һурагшадай мэдэсые шалгалга хадаа һургуулинуудта успеваемость дээшэлүүлгын шухала нүхэсэл мүн» гэһэн В. Окружнаягай статьянууд соо педагогическа мэргэжэлээ саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ тухай хэлэгдэнэ.

Энэ сборник зарим тэды дутагдалтай байбашье, ород хэлэ ба литературын багшанарта ехэ туһа үгэхэ байна. Иимэ сборнигуудые саашадаа олоор хэблэн гаргахыень багшанарай мэргэжэлые дээшэлүүлхэ институтда хүсэнэбди.

С. Табдаев, Дэрэстэйн долоон жэлэй һургуулиин ород хэлэнэй багша.

СССР-эй Верховно Соведэй V сессиин дүнгүүд ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Г. М. Маленковой хэлэһэн үгэ тушаа гадаадын мэдээсэлнүүд

ЧЕХОСЛОВАКИ

ПРАГА, августын 10. (ТАСС). Чехословацка арад СССР-эй Верховно Соведэй 5-дахи сесси дээрэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. М. Маленковой хэлэһэн үгые угаа ехээр һонирхоно.

ПРАГА, августын 11. (ТАСС). «Руде Право», «Обрана Лиду», «Млада фронта», «Свободне слово», «Лидова демокрацие» газетэнүүд Г. М. Маленковой үгэдэ түрүү бэшэгүүдые зорюулна, тэрээн соо хэлэгдэһэн Советскэ Правительствын хэмжээ-ябуулгануудай программые һайшаана.

«Манай арад эб найрамдал бэхижүүлхэ гэһэн эрмэлзэлгынгээ дэмжэлгые Советскэ Союзда харана,—гэжэ «Руде Право» газетэ бэшэнэ,—советскэ хүнүүдэй зол жаргалта ажабайдал хадаа манай арадта зол жаргалта ерээдүйн тодорхой жэшээ болоно. Энэ зорилго бэелүүлхэ шухала аргануудай нэгэн мүн гэжэ тоолоод манай арад советскэ арадтай, хүсэн түгэлдэр Советскэ Союзтай эбдэршэгүй хани барисаагаа хёрхо һэрэмжэтэйгээр сахин хамгаалха юм.

РУМЫНИ

БУХАРЕСТ, августын 10. (ТАСС). Бухарестскэ бүхы газетэнүүд СССР-эй Верховно Соведэй табадахи сесси дээрэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Г. М. Маленковой хэлэһэн үгые толилбо.

БУХАРЕСТ, августын 11. (ТАСС). Мүнөөдэрэй бухарестскэ бүхы газетэнүүд СССР-эй Верховно Соведэй табадахи сессидэ ба ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. М. Маленковой хэлэһэн үгэдэ түрүү бэшэгүүдые зорюулна. «Советскэ Союзай агууехэ амгалан зорилгонууд» гэһэн түрүү бэшэг соогоо «Скынтейя» газетэ иигэжэ бэшэнэ:

СССР-эй Верховно Соведэй табадахи сесси советскэ арадта, мүн эб найрамдал хүсэгшэ бүхы арадуудта гайхамшагта событи болоно. Ушарынь, тэрээн дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалнууд, элидхэлнүүд ба сессиин шиидхэбэринүүд уласхоорондын онсо шухала удхашанартай юм.

Нүхэр Г. М. Маленковой үгэ соо уласхоорондын байдал гүнзэгыгөөр шэнжэлэгдэнэ гэжэ «Скынтейя» газетэ тэмдэглэнэ. Корейн һандаргагдаһан арадай ажахые һэргээхэ ябадалда миллиард түхэриг һомолхо гэһэн Советскэ правительствын шиидхэбэриие бүхы хүн түрэлтэн угаа ехээр һайшаагаа гэжэ газетэ бэшэнэ. Арадай демократиин оронууд, тэрэ тоодо манай орон корейскэ арадта ахадүүгэй туһаламжа үзүүлхые шиидэһэн тухайгаа тэрэшэлэн мэдүүлбэ гэжэ газетэ заана.

БОЛГАРИ

СОФИ, августын 10. (ТАСС). СССР-эй Верховно Соведэй табадахи сессиин түгэсхэлэй заседани дээрэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. М. Маленковой хэлэһэн үгэ болгарска арадые угаа ехээр һонирхуулаа гэжэ Болгарска телеграфна агентство дамжуулна.

Болгарска олон мянгаад ажалшад Г. М. Маленковой үгые советскэ радиостанцинуудай дамжуулхада сонособо.

СОФИ, августын 11. (ТАСС). Болгарска бүхы газетэнүүд СССР-эй Верховно Соведэй сесси дээрэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. М. Маленковой хэлэһэн үгые мүнөөдэр толилбо. «Работническо дело» газетэ Верховно Соведэй сессидэ ба нүхэр Г. М. Маленковой хэлэһэн үгэдэ түрүү бэшэг зорюулна.

СССР-эй экономическа амжалтатай хүгжэлтэ бүхэдэлхэйн-түүхэтэ удхашанартай юм гэжэ газетэ тэмдэглэнэ. Советскэ Союзтай экономическа хани харилсаан арадай-демократическа гүрэнүүдэй экономическа арга боломжонуудые нилээд ехэ болгоно, мүн хүн зоной ажабайдалай хэмжээе саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ политикые бүхы демократическа лагерьта бүри түргөөр бэелүүлхэ арга олгоно.

ВЕНГРИ

БУДАПЕШТ, августын 10. (ТАСС). Үсэгэлдэр венгерскэ газетэнүүд СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Г. М. Маленковой үгэ толилбо.

«Эб найрамдалай илагдашагүй хамгаалагша» гэһэн түрүү бэшэг соогоо, «Сабад неп» газетэ мүнөөдэр иигэжэ бэшэнэ:

Верховно Соведэй табадахи сесси хадаа олонациональна Советскэ гүрэнэй гранитна бата хэрэм—өөрынгөө агууехэ партиие тойрон советскэ арадай эбдэршэгүй батаар жагсаһанай, советскэ ороной хүсэ шадалай толотомо демонстраци болоо. Советскэ арадые Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин хүтэлэн ябадаг зам, Европодо ба Азида арадай демократиин оронуудай шэлэжэ олоһон зам хадаа ажалшадай материальна болон культурна хэмжээе дээшэлүүлхэ зүб зам мүн гэжэ дэлхэйн арадууд этигэжэ үшөө дахин шадаһан байна. Эб найрамдалай хэрэгэй бүри хүсэтэ ба үнэн сэхэ хамгаалагша Советскэ Союзһаа ондоо тээ байхагүй гэжэ дэлхэйн арадууд тэрэшэлэн этигэжэ шадаһан байна.

Коммунизм байгуулха өөрынгөө дотоодын политикатай зохилдуулан, Советскэ Союз демократиин ба социализмын лагерьһаа гадна, бусад оронуудай олон зуугаад миллион хүнүүдэй дунда дэмжэгдэһэн, талархал олоһон эб найрамдалай гадаадын политикые эрид шууд ябуулжа үргэлжэлһөөр гэжэ «Сабад неп» газетэ заана.

Хамаата талануудай хоорондоо хэлсээ хэжэ шиидхэгдэжэ болохогүй арсалдаата гү, али шиидхэгдэхэгүй асуудалнууд мүнөө байхагүй гэһэн хараа бодолые Советскэ Союзай правительство батаар баримтална гэжэ газетэ бэшэнэ.

АЛБАНИ

ТИРАНА, августын 10. (ТАСС). Албанска телеграфна агентствын дамжуулһанай ёһоор, үсэгэлдэр үдын хойно албанска газетэнүүд тусхай хэблэгдэжэ, СССР-эй Верховно Соведэй табадахи сесси дээрэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. М. Маленковой хэлэһэн үгые толилбо.

Г. М. Маленковой үгэ Тиранын радиогоор тэрэшэлэн дамжуулагдаба.

ТИРАНА, августын 11. (ТАСС). Албанска газетэнүүд СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Г. М. Маленковой үгэдэ түрүү бэшэгүүдээ мүнөөдэр зорюулба. Газетэнүүд хадаа уласхоорондын угаа шухала удхашанартай документ мүн гэжэ энэ үгые харана.

«Советскэ арадуудай тэмсэдэг хэрэг илагдашагүй юм» гэһэн гаршагтайгаар «Зери и Популлит» газетэ Коммунистическэ партиин ба Советскэ правительствын үнэн зүб, эрид шууд политика Г. М. Маленковой үгэ соо тодорхойгоор харуулагдана гэжэ шэнжэлнэ.

Нүхэр Маленковой хэлэһэн үгэ хадаа хоорондоо үгэ таарадалгын ба һайн һаналтай байлгын үндэһэ һуури дээрэ уласхоорондын харилсаануудые хүгжөөхэ ябадалда шэглүүлэн, Советскэ Союзай саг үргэлжэ ябуулдаг эб найрамдалай политикые шэнээр гэршэлнэ гэжэ «Башкими» газетэ түрүү бэшэг соогоо хэлэнэ.

МОНГОЛ АРАДАЙ РЕСПУБЛИКА

УЛАН-БАТОР, августын 11. (ТАСС). СССР-эй Верховно Соведэй табадахи сесси дээрэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. М. Маленковой хэлэһэн үгые бүхыдэнь «Үнэн» газетэ толилбо. Г. М. Маленковой хэлэһэн үгэдэ зорюулагдаһан түрүү бэшэг соогоо, газетэ хадаа энэ үгэ соо уласхоорондын оршон байдалые гүнзэгыгөөр шэнжэлһэнэй шухала удхашанарые тэмдэглэнэ.

Советскэ Союзай амжалтануудаар зоригжуулагдаһан, тэрэнэй бүхэдэлхэйн-түүхэтэ дүй дуршэлөөр зэбсэглэгдэһэн, арадай Монголой ажалшад өөрынгөө орондо социализм байгуулгые шэнэ эршэ хүсэтэйгөөр бэелүүлхэ юм гэжэ «Үнэн» газетэ бэшэнэ.

ГЕРМАНСКА ДЕМОКРАТИЧЕСКА РЕСПУБЛИКА

БЕРЛИН, августын 11. (ТАСС). Берлинскэ демократическа газетэнүүд СССР-эй Верховно Соведэй заседани тухай АДН агентствын мэдээсэл толилбо. ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Г. М. Маленковой хэлэһэн үгэ тус мэдээсэл соо тайлбарилагдана. «Нейес Дейчланд» газетэ «Арсалдаата бүхы асуудалнуудые эбэй ёһоор шиидхэхэ аргатай юм» гэһэн гаршаг энэ мэдээсэлдэ хэбэ.

«Нейес Дейчланд» газетэ нүхэр Маленковой үгые бүхы дээрэнь мүнөөдэр толилбо. «Маленковой үгэ хадаа бүхы арсалдаата асуудалнуудые, тэрэ тоодо германска асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхэ зам дээрэхи саашанхи алхам мүн гэжэ бүхы Германи дотор сэгнэгдэнэ» гэһэн гаршаг хэгдэбэ.

Германиин либерально-демократическа партиин центральна орган «Дер Морген» газетэ хадаа уласхоорондын арсалдаата асуудалнуудые, нэн түрүүн германска проблемые шиидхэхын ба хэлсээ хэхын тула агууехэ гүрэнүүдэй зүблөө зарлаха аргануд Г. М. Маленковой үгэ соо заагдана гэжэ редакционно статья соогоо тэмдэглэнэ.

Уласхоорондын арсалдаата бүхы асуудалнуудые эбэй ёһоор шиидхэхын ба түгшүүрилые һуларуулхын түлөө тэмсэл хадаа советскэ гадаадын политикын гол принцип байһан юм, байхашье юм гэжэ газетэ тэмдэглэнэ.

ФРАНЦИ

ПАРИЖ, августын 11. (ТАСС). Үсэгэлдэр гараһан «Юманите-Диманш» ба «Журналь дю Диманш» газетэнүүд СССР-эй Верховно Соведэй сесси дээрэ ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Г. М. Маленковой хэлэһэн үгэ тухай мэдээсэбэ.

Советскэ Союзай эб найрамдалда дуратай политикые, уласхоорондын арсалдаата бүхы асуудалнуудые шиидхэхэ гэһэн тэрэнэй эрмэлзэлгые тэмдэглээд, «Юманите-Диманш» газетэ нүхэр Г. М. Маленковой үгын удхые толилбо. СССР-эй бюджет хадаа арад олониитын ажана һайн байдалай ба эб найрамдалай бюджет мүн гэжэ газетэ шэнжэлнэ.

ПАРИЖ, августын 9. (ТАСС). Франс Пресс агентство иигэжэ дамжуулна:

Водородно бомбо тухай мэдээсэл Парижда хүнүүдые тон ехээр һонирхуулаа. Өөрынгөө ороной амгалан хараа бодолтой байһан ябадалда шэнээр найдуулха гэһэн Советскэ правительствын толгойлогшын эрмэлзэлгэ эндэ нэн түрүүн тэмдэглэгдэбэ.

Франци тушаа Маленковой мэдүүлгын һайн хүсэлтэй байһаниие эндэ тэмдэглэһэн ба сэгнэһэн байна.

ПАРИЖ, августын 10. (ТАСС). ССР Союзай Верховно Соведэй сесси дээрэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Г. М. Маленковой хэлэһэн үгэ уласхоорондын асуудалнуудаар мүнөөдэрэй парижска газетэнүүдэй тайлбаринуудта ба информацида гол һуури эзэлнэ.

Бүхы газетэнүүд энэ үгэ тухай түрүүшынгээ нюурнуудта томо гаршагтайгаар мэдээсэнэ.

«Юманите» газетэ нүхэр Г. М. Маленковой үгын удхые хоёр нюуртаа тодорхойгоор тайлбарилан толилбо, мүн «СССР-эй хүсэ шадалынь эб найрамдалда зорюулагдана» гэһэн түрүү бэшэг толилбо. Ажахын амгалан байгуулалтада советскэ арадай туйлаһан ехэ амжалтануудые газетэ тэмдэглэнэ.

Франци тухай нүхэр Маленковой хэлэһэн үгын хубида хамаарха зуураа, «Юманите» газетэ иигэжэ бэшэнэ: «Хани барисаата эдэ үгэнүүд французска ажалшадай ба патриодуудай һанал бодолдо бүрин харюусана. Эдэ үгэнүүд манай орон дотор угаа ехээр дэмжэгдэхэ юм».

Водородно бомбо тухай мэдээсэхэдээ, Г. М. Маленков «айлган зананагүй, харин бүхы оронуудтай, тэрэ тоодо США-тэй зэргэлээд һууха тухай амгалан хэлсээ хэхэ гэһэн СССР-эй хүсэлые гэршэлнэ» гэжэ Жан-Морис Эрман «Либерасьон» газетын түрүү бэшэг соо хэлэнэ.

БАРУУН ГЕРМАНИ

БЕРЛИН, августын 10. (ТАСС). СССР-эй Верховно Соведэй заседани дээрэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Г. М. Маленковой хэлэһэн үгэ тухай мэдээсэлнүүдые баруун берлинскэ бүхы газетэнүүд августын 9-дэ толилбо. «Берлинер моргенпост», «Дер Таг», «Телеграф», «Шпандауэр Фольксблатт» газетэнүүд нүхэр Маленковой хэлэһэн үгэ тухай мэдээсэлнүүдые түрүүшынгээ нюурнуудта томо гаршагтайгаар толилбо, Советскэ Союз «водородно бомботой юм» гэжэ тэдээн соонь тэмдэглэгдэнэ.

Эдэ газетэнүүд Г. М. Маленковой үгын гадаадын политическэ хубиие илангаяа тодорхойгоор тайлбарилна. Хитадай Арадай Республикые тоодоггүй ябадалда эсэс табиха ба ООН-до хуулита һууриень тэрээндэ олгохо тухай Г. М. Маленковой мэдүүлгэ газетэнүүдэй мэдээсэлнүүд соо хэлэгдэнэ.

«Телеграф» газетэ Г. М. Маленковой үгын гадаадын политическэ хубиие хуряангы 5 пункт болгон тайлбарилба: 1. Германска проблемэ хэлсээнэй аргаар шиидхэгдэжэ болохо юм, 2. Социалистическэ ба капиталистическэ экономическа системэнүүд хоорондоо зэргэлээд амгалан байжа болохо юм, 3. Уласхоорондын бүхы арсалдаанууд үнэн зүб хэлсээнэй аргаар шиидхэгдэжэ болохо юм, 4. Советскэ Союз территориальна ямаршье эрилтэгүй байна, 5. Хитадай Арадай Республика, эсэстээ, ООН-до абтаха ёһотой.

ИТАЛИ

РИМ, августын 10. (ТАСС). СССР-эй Верховно Соведэй сесси дээрэ нүхэр Г. М. Маленковой хэлэһэн үгые үсэгэлдэр итальянска газетэнүүд эли газартаа толилбо. Советскэ правительство «арадай ажана байдалые һайжаруулха ба ороной экономическа хүсэ шадалые ехэдхэхэ» гэһэн зорилго урдаа табяа гэжэ «Унита» газетэ тэмдэглэнэ. Газетэ хадаа Корейе һэргээн бодхоолгодо 1 миллиард түхэриг Советскэ правительствын үгэһэн тухай мэдээсэлые тэрэшэлэн дурдана. Маленковой үгэ соо «эб найрамдалай политика, СССР-эй ба Америкын хоорондоо зэргэлээд амгалан һууха арга боломжо баталагдана» гэжэ «Унита» тэмдэглэнэ.

СССР хадаа «советско-американска харилсаануудта хамаатай асуудалнуудые оруулалсаад, арсалдаата асуудалнуудые эбэй хэлсээнэй аргаар шиидхэхээр» бэлэн байна гэжэ «Паэзе Сера» газетэ заана.

Водородно бомбодо хамаатай бүхы юумэ СССР-тэ бүрин бии гэжэ Г. М. Маленковой үгэ соо хэлэгдэһэн газарые баруунай хэблэл тэмдэглэбэ.

ИНДИ

ДЕЛИ, августын 9. (ТАСС). ССР Союзай Верховно Соведэй сесси дээрэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Г. М. Маленковой хэлэһэн үгэ тухай мэдээсэлые үглөөнэй делийскэ газетэнүүд эли газартаа толилбо.

Индиин информационно агентство иигэжэ тэмдэглэбэ: Г. М. Маленков «Корейдэ эблэрэлгэ туйлаха хэрэгтэ Индиин бэелүүлһэн үүргэдэ ба эб найрамдалай түлөө тэмсэл соо тэрэнэй хэһэн ниитэ хүсэлэлгэдэ үндэр сэгнэлтэ үгөө. Индиин ба Советскэ Союзай хоорондохи харилсаанууд һайн байна, тэдэнэр саг үргэлжэ һайжарна гэжэ тэрэ мэдүүлбэ».

ДЕЛИ, августын 11. (ТАСС). ССР Союзай Верховно Соведэй сесси дээрэ нүхэр Маленковой хэлэһэн үгые редакционно статья соогоо шэнжэлэн, «Хиндустан Таймс» газетэ иигэжэ тэмдэглэнэ: хамаата оронуудай хоорондо хэлсээ хэжэ амгалан аргаар шиидхэгдэжэ болохогүй арсалдаата асуудалнууд байхагүй юм гэһэн Г. М. Маленковой мэдүүлгэ угаа ехэ удхашанартай байна.

ИРАН

ТЕГЕРАН, августын 10. (ТАСС). «Бахтаре Эмруз», «Кейхан» ба «Эттелаат» гэжэ иранска газетэнүүд августын 8-да СССР-эй Верховно Соведэй сесси дээрэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Г. М. Маленковой хэлэһэн үгэдэ зорюулагдаһан өөрынгөө шэнжэлгэ ба гадаадын агентствонуудай мэдээсэлнүүдые августын 9-нэй үдэшэ толилбо.

«Бахтаре Эмруз» газетэ түрүүшынгээ нюурта нүхэр Маленковой үгын удхые иимэ гаршагуудтайгаар тайлбарилба: «Маленков водородно бомбые үйлэдбэрилгэ тухай түрүүшынхээ официальна мэдүүлбэ. Уласхоорондын бүхы конфликтнуудые хэлсээнэй аргаар, дай хэнгүйгөөр шиидхэжэ болохо. Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал сахиха гэһэн Советскэ правительствын эрмэлзэлгэ советскэ гадаадын политикын принципүүдэй нэгэниинь мүн. Советскэ правительство финансова ба хилын асуудалнуудаар Ирантай зүрилдөөнүүдые шиидхэхээр бэлэн байна. СССР хүршэ оронуудтаа территориальна ямаршье эрилтэ хэнэгүй гэжэ Маленков мэдүүлнэ. Ехэ ба бага арадуудай национальна суверенитедые хүндэлгэ хадаа советскэ политикын хубилашагүй принципүүдэй нэгэниинь мүн».

Тус газетэ советско-иранска харилсаанууд тухай асуудалда тусхай статья, мүн СССР хүршэ оронуудтаа территориальна ямаршье эрилтэ хэнэгүй гэһэн нүхэр Маленковой мэдүүлгэдэ үшөө нэгэ статья зорюулба.

Советско-иранска холимог комиссиин түрүүшын заседани

ТЕГЕРАН, августын 13. (ТАСС). Советско-иранска холимог комиссиин нэгэдэхи заседани Иранай гадаадын хэрэгүүдэй министерстводэ мүнөөдэр болобо.

Хэлсээнүүдтэ иранска талаһаа—Иранай гадаадын хэрэгүүдэй министр Фатеми, гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшо Мефта, Иранай гадаадын хэрэгүүдэй министры[н] секретарь Теймур гэгшэд хабаад[аба].

Хэлсээнүүдтэ советскэ талаһа[а] СССР-һээ Иранда байгаа посо[л] Лаврентьев, посланник Орлов, п[о]сольствын нэгэдэхи ба хоёрдо[хи] секретарьнууд Воронин, Симонен[ко] хабаадаба.

Корейн ажалай партиин ЦК-гэй VI пленум

ПХЕНЬЯН, августын 11. (ТАСС). Августын 5-һаа 9 болотор Корейн Ажалай партиин ЦК-гэй VI пленум болоо гэжэ «Нодон Синмун» газетэ мэдээсэнэ.

Пленум иимэ асуудалнуудые хаража үзэбэ: 1. Арадай ажахые дайнай хойто тээхи үедэ һэргээн бодхоохын ба хүгжөөхын түлөө тэмсэл, эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээнэй баталагдаһантай дашарамдуулан партиин саашанхи зорилгонууд. 2. Һая элирүүлэгдэһэн Ли Сын Еп ба бусадай антипартийна, гүрэндэ эсэргүү бүлэг тухай, Хе Гайн (КНДР-гэй министрнүүдэй кабинедэй түрүүлэгшын орлогшо байһан — **Ред.**) бэеэ хоролон алаһан тухай. 3. Эмхидхэлэй асуудалнууд.

Корейн Ажалай партиин ЦК-гэй түрүүлэгшэ нүхэр Ким Ир Сен нэгэдэхи асуудал тушаа элидхэл хэбэ. Тэрэ хадаа республикын арадай ажахые дайнай хойто тээхи үедэ һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдые, орониие индустриализацилха, хүн зоной ажабайдалай материальна ба культурна хэмжээ дээшэлүүлхэ, мүн орониие амгалан ёһоор нэгэдүүлхын тула политичес[кэ] ба экономическа үндэһэ һуури ба[й]гуулха перспективэнүүдые зааб[а]. Демократическа байгуулалтые ула[м] батадхаха зорилгоор, республикы[н] арадай ажахые һэргээн бодхоох[о] ба хүгжөөхын тула бүхы хүсэеэ з[о]рюулхыень партиин бүхы гэшүүд[ые] ба бүхы арадые элидхэлшэ урьалб[а].

Пленум энэ асуудалаар зохи[хо] шиидхэбэри гаргаба.

Хоёрдохи асуудалаар нүхэр П[ак] Ден Ай элидхэл хэбэ. Революцио[н]но һэрэмжэеэ саашадань дээш[э]лүүлхэ, партиие эмхидхэлэй [ба] идейнэ талаар бэхижүүлхэ хүдэ[л]мэридэ харюусалга дээшэлүүл[хэ] шухала байһаниие Пак Ден [Ай] тэмдэглэбэ.

Ли Сын Еп гэгшын бүлэгые нюу[н] далдалжа байһанай түлөө Пак Х[ен] Ениие партиин зэргэһээ гаргаж[а] сүүдтэ үгэхэ гэжэ пленум тогтооб[о].

Пленум дээрэ эмхидхэлэй хэд[э]н асуудалнууд тэрэшэлэн зүбшэн х[эл]сэгдээ.

Пленум хадаа Центральна Ком[и]тедые тойрон Корейн Ажалай па[р]тиин гэшүүдэй нигтаар жагсалгы[н] туг доро үнгэрбэ.

Корейн арад һайн һанаатайгаар туһаламжа үзүүлһэнэй түлөө советскэ арадта баясхалан хүргэнэ

ПХЕНЬЯН, августын 12. (ТАСС). Советскэ правительство КНДР-гэй арадай ажахые һэргээн бодхоолгодо туһаламжа үзүүлхые шиидэбэ гэһэн мэдээе Корейн ажалшад угаа ехэ баяртайгаар хүлеэн абаа.

«Минчжу Чосон» газетэ «Агууехэ советскэ арад манда угаа ехэ туһаламжа үзүүлнэ» гэжэ гаршаглагдаһан түрүү бэшэг тунхаглаба.

Ороной бүхы предприятинууд дээрэ, городууд ба тосхонуудта митингнүүд боложо, хүдэлмэришэд, таряашад ба албахаагшад ахаду[у]гэй туһаламжын түлөө совет[скэ] арадта баясхалан хүргэнэ.

«Нодон Синмун» газетын түр[үү] бэшэг соо иигэжэ хэлэгдэнэ: [...] баярта мэдээн агууехэ совет[скэ] арадта бүхы кореецүүдэй гүн г[ү]зэгы баясхалангые улам ехэ бол[го]бо. Бидэнэр агууехэ советскэ ара[д]тай хани барисаа ба һанал нэгэд[э]гээ улам бэхижүүлхэ, интернаци[о]нализмын тугые улам дээшэнь үрг[ө]хэ ёһотойбди.

Индийскэ түлөөлэгшэдэй түрүүшын бүлэг Пхеньян ерээ

ПЕКИН, августын 12. (ТАСС). Пхеньянһаа Синьхуа агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, репатриацилга хэхэ комиссидахи Индиин түлөөлэгшэдэй т[ү]рүүшын бүлэг августын 11-[нд] Пхеньян ерээ.

Польско түлөөлэгшэд Кэсон ерэбэ

ПЕКИН, августын 12. (ТАСС). Эблэрэлгэдэ хиналта хэхэ талаар нейтральна гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн комиссиин хүдэлмэришэнэй персоналай польско 90 гэшүүд августын 11-дэ Кэсон ерээ гэжэ Синьхуа агентствын корреспондент Кэсонһоо мэдээсэбэ. Ч[е]хословацка ба польско түлөөлэгш[э]дэй түрүүшын бүлэг июлиин 30-[да] Кэсон ерэһэн байгаа. Шэнээр ер[ээ]шэдтэй хамтадаа, энэ бүлэгтэ м[ү]нөө 153 хүн тоологдоно.

Эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээ эбдэһэн тушаа Синьхуа агентствын мэдээсэл

ПЕКИН, августын 13. (ТАСС). Августын 12-то эблэрэлгэ тушаа сэрэгэй комиссиин секретарьнуудай заседани дээрэ корейско-хитадай тала хадаа эблэрэлгэ тухай хэлсээнэй условинуудые нүгөө талын сэрэгэй самолёдуудай эбдэһэн табан ушарта, мүн демаркационно линиие тэрэнэй сэрэгэй алба хэгшэдэй дабаһан нэгэ ушарта нүгөө талын анхарал хандуулаа гэ[жэ] Синьхуа агентствын корреспонде[нт] Кэсонһоо мэдээсэнэ. Дурсагдаһ[ан] эдэ бүхы ушарнууд августын 7 [ба] 8-да болобо. Корейско-хитадай т[а]лын түлөөлэгшэ хадаа саашад[аа] эблэрэлгэ тухай хэлсээ эбдэлг[ые] тохёолдуулхагүйн тула эрид ша[рдалгатай] хэмжээнүүдые абаха гэжэ нүг[өө] талаһаа эрибэ.

США-гэй сэрэгэй министрын гайхалтай мэдүүлгэ

НЬЮ-ЙОРК, августын 13. (ТАСС). Сеулһаа Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, Холбоото Штадууд руу ябахынгаа урда тээ США-гэй сэрэгэй министр Стив[енс] хадаа американска ба союзна [гүрэ]сад сэрэгүүд Корейдэ «хэдэн ж[э]лээр» үлэхэ юм гэжэ һананаб [гэ]жэ мэдүүлбэ.

Италидахи правительственна кризис

ПИЧЧОНИ ШЭНЭ ПРАВИТЕЛЬСТВО БҮРИДҮҮЛХЭЕЭ АРСАБ[А]

РИМ, августын 12. (ТАСС). Пиччони правительство бүридүүлхэ гэһэн һэдэлгэһээ арсаба.

Мүнөөдэр Пиччони өөрынгөө правительствын составта орохо хүнүүдэй нэрые соносхохо юм гэжэ энээнэй урда тээ мэдээсэгдэһэн байгаа, мүн урдын кабинедэй толгойлогшо байһан де Гаспери гадаадын хэрэгүүдэй министрын тушаал эз[лэ]хые һанаашална гэжэ заагдаа [...]

Журналистнуудһаа абтаһан [мэ]дээнүүдэй ёһоор, Сарагатын (со[]циал-демократическа парти) та[]баригшад де Гаспериие гадаад[ын] хэрэгүүдэй министрын тушаал[да] томилхо ябадал буруушааба, эн[э] кабинет толгойлхо гэһэн Пиччон[иин] һэдэлгые буруу тээшэнь шиидх[э]...

Иранда болоһон референдум тушаа

ТЕГЕРАН, августын 13. (ТАСС). Тегеранска радио дотоодын хэрэгүүдэй министерствын мэдээсэл дамжуулба. Августын 12-ой 20 час хүрэтэр референдумай үедэ 2 миллион 25 мянган иранецууд Х[V]... зарлалай меджлисые тараахаар [ ]... налаа мэдүүлээ гэжэ тэрээн со[о] хэлэгдэнэ.

Редактор Б. Ц. ЦЫЖИПОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора — 7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 10-17, пропаганды и переводов—6-84, культуры и быта, промышленности— 4-52, мест. информации и писем—11-05. Для междугородных переговоров— 16.

Н—00602. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР.